

Sayfa
4

BEYAZ KÖŞE

MURAT GÖÇE

Herkes kendi işini yapsın!

Yakınızdaki birine yıl sonu döviz kuru ne olacak diye sorun, muhtemelen Merkez Bankası edasıyla size kur raporu verecektir.

Sayfa
5

Sağlıkta dijitalleşme (artık) kaçınılmaz!

Coşkunöz Holding; Ar-Ge merkezi, fabrikaları ve ekipleri ile birlikte koronavirüs odaklı üretimde inovatif çalışmalara imza attı.

BThaber

1995'ten beri

SAYI
1267

HAFTALIK BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE EKONOMİSİ GAZETESİ www.bthaber.com.tr 29 Haziran - 12 Temmuz 2020

HES
HES Cabling Systems
Connecting Networks™
Türkiye'nin Lider
Bakır / Fiber Optik
Network
Kablo ve Aksesuarları
Üreticisi
www.hescs.com

www.bthabersirketleri.com

Sayfa
6

Yenilikçilik, ödüllere kavuştu

Elektronik sanayide inovasyonu teşvik etmek amacıyla düzenlenen TESİD Yenilikçilik ve Yaratıcılık Ödüllerinin bu yıl 18'incisi gerçekleştirildi.

Sayfa
18

İstihdamın da işvereninde öncelikleri yeniden şekilleniyor

Koronavirüs süreci iş hayatında, istihdam yapısında önemli değişimleri beraberinde getirdi.

Sayfa
3

e-Duruşma ile yargıda devrim

Avukatların farklı şehirlerdeki duruşmalarına buldukları yerden 'UYAP Avukat Portalı' üzerinden video konferans yöntemiyle katılabilmesini sağlayan e-Duruşma sisteminin testi, başarılı bir şekilde gerçekleştirildi.

Dijital Arena

TARIMDA İLERİ TEKNOLOJİLER

01 TEMMUZ 2020 ÇARŞAMBA | 14:00 - 16:00

Tarımsal üretimde verim kayıplarının önüne geçmek ve sürdürülebilir karlılığı artırmak için dijital teknolojiler imdada yetişiyor. Tarım paydaşları arasında teknoloji ve dijitalleşme temelinde işbirliklerinin ele alınacağı bu etkinlikte maksimum verim için akıllı teknolojilerin ayrıntıları paylaşılacaktır.

Etkinliğe katılım için **KAYIT** gereklidir.

www.bilismzirvesi.com.tr/bz/tarim

PREMIUM SPONSOR

TÜRKİYE
BANKASI

TETRA
more than security

PCI / DSS
PENETRASYON
(SIZMA) TESTİ
ISO 27701
ISO 27019
ISO 27001
KVKK
YY5
BGYS
SOME
DANIŞMANLIĞI

DİJİTAL BİLGİ
VARLIĞINIZI
GÜVENE ALIN

f @ y in /tetrabilisim

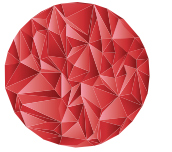
TETRA

Güvenilir ve etkili

Renkli lazer yazıcı serisi ile
çarpıcı baskılar, etkili
performans

MFC-L3750CDW

**Japan
Harikası**
100 yıldan uzun bir süredir

Verimlilik için tasarlandı

Yüksek Baskı ve Tarama Hızı

24ppm'e varan baskı hızı ve 27ipm'e varan tarama hızı ile verimliliğinizi artırın.

250 Çok Yönlü Kağıt Yönetimi

250 sayfa kapasiteli kağıt çekmecesiyle sık sık kağıt yükleme gereksinimini azaltır. Ek olarak, manuel kağıt besleme yuvası 163gsm kalınlığına kadar kağıt türlerini kolaylıkla işleyebilir.

USB Üzerinden Baskı

Hızlı baskı ve tarama için USB okuyucu.

Sorunsuz Bağlantı

Sorunsuz baskı veya tarama için doğrudan mobil cihazlarınızdan bağlanın. Ayrıca, Brother Cloud Apps, WebConnect ve Cloud gibi yenilikçi özelliklerle baskı ve tarama işlerini sorunsuz bir şekilde gerçekleştirebilirsiniz.

Günlük Görevler İçin Kısayol Oluşturma

Kullanıcı dostu LCD dokunmatik ekran üzerinden en çok kullandığınız görevleriniz için kısa yollar oluşturarak iş sürecinizi kolaylaştırın.

Çoklu Görev Kabiliyeti

Brother makineleri çoklu görev yetenekleri ile onatılmıştır, böylece mevcut yazdırma işinizin tamamlanmasını beklemeden bir sonraki göreve geçebilirsiniz.

e-Duruşma ile yargıda devrim

Avukatların farklı şehirlerdeki duruşmalarına buldukları yerden 'UYAP Avukat Portalı' üzerinden video konferans yöntemiyle katılabilmesini sağlayan e-Duruşma sisteminin testi, 15 Haziran tarihinde Sincan Batı Adliyesi'nde, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün katılımıyla başarılı bir şekilde gerçekleştirildi. Test sonrası açıklamada bulunan Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, e-Duruşma uygulamasının hukuk yargılamalarının bir parçası haline geldiğini vurgulayarak "Buradaki temel yaklaşımımız; avukat arkadaşlarımız, meslektaşlarımız, duruşmaya buldukları yerden bağlanabilecekler. Bu test başarıyla gerçekleşti. Birkaç dakikalık duruşma için 500-600 kilometre öteden gelip duruşmaya girip, tekrar dönen uygulamalar artık sona erecek" şeklinde konuştu. Gül, "Bugün, reform iradesi çerçevesinde önemli bir gelişmeyle karşınızdayız. e-Duruşma ile Afyon, Edirne ve Çorum Baro Başkanlarımızı buradan bağlandık. Baro başkanlarımız sanki buradaymış gibi çok güzel seslerini duyduk. Duruşmaya katılıp beyanlarını dile

getiriyorlar ve bu çerçevede usul ekonomisi anlamında önemli bir devrim ve reform gerçekleşmiş olacak. Testin bugün başarıyla sonuçlanması bizim için heyecan verici" yorumunu yaptı.

e-Duruşma, CELSE programıyla entegre edilecek

e-Duruşma uygulamasının bir alternatif olduğunu kaydeden Bakan Gül, avukatların talep etmeleri halinde uygulamadan yararlanabileceğini belirtti. Gül, "Kanunumuzda şu anda tarafların anlaşmasıyla buna imkân var ancak teknik altyapı yoktu. Bugün bu gerçekleşmiş oldu. Böylece artık avukat arkadaşlarımızın bu anlamda duruşmaya katılması sağlanmış olacak. Avukat, UYAP portalına girdiğinde tüm

duruşmalarını sıraladığında hangi duruşmaya e-Duruşma ile katılmak istiyorsa talepte bulunacak ve o talebi mahkemeye iletilecek. Mahkeme, talebi uygun bularak kabul etmesiyle birlikte duruşmanın saati geldiğinde avukat meslektaşımız bulunduğu yerden duruşmaya katılma imkânı olacak. Yargılanmanın hızlanması, daha adil ve makul sürede sonuçlanması adına çok önemli bir devrim olacak. Adliyede işlerini yaparken duruşmayı takip edebilecek ve CELSE programıyla da entegre edeceğiz. Cep telefonu da kimliğini doğrulayarak sisteme girebilecek ve bulunduğu yerden diğer işlerini yaparak vatandaşlarımıza yönelik hizmetlerini sürdürebilecek. Hem hakimlerimiz, savcılarımız

hem avukatlarımız için daha da önemlisi vatandaşımızın memnun kalacağı, yargıya güvenin artacağı bir uygulamanın 'start'ını vermiş oluyoruz. CELSE programına entegrasyonla; ceza davalarında uygulamayı yaygınlaştıracacağız. Bu pilot uygulamayı belli adliyelerde ve kapsamını genişleterek uygulayacağız. Zaman içerisinde aynı anda avukatlarımız dosyaya ekrandan bakabilecek, yine bu anlamda beyanda bulunabilecek, dilekçe verebilecek, hakim yazılı beyanı görebilecek" şeklinde konuştu. e-Duruşma sisteminin test duruşmasına; Afyonkarahisar, Çorum ve Edirne Baro Başkanları buldukları illerden, UYAP üzerinden görüntülü bir şekilde sisteme dahil edildi.

e-Duruşmada neler olacak?

Yeni sistemle avukatlar, UYAP Avukat Portalı'ndan duruşmalarını sorgulayarak ilgili duruşmadan 24 saat öncesine kadar gerekçesini yazarak talebini gönderebilecek. Hakim sistem üzerinden talebi kabul etmesi halinde, avukat, duruşmaya video konferans ile bağlanabilecek. e-Duruşma, mahkemenin sistemi aktif hale

getirmesiyle başlayacak. Yazılımı Adalet Bakanlığı mühendislerince yapılan sistemde avukatlar, elektronik imza yöntemiyle kimlik doğrulaması yaptıktan sonra e-Duruşmaya katılabilecek. Avukatların bilgileri ve fotoğrafı mahkeme hakimince UYAP sistemi üzerinden teyit edildikten sonra duruşma başlayacak. e-Duruşmada

yüz tarama ve parmak izi gibi güvenlik önlemlerinin ileriki aşamalarda sisteme eklenmesi planlanıyor. e-Duruşma sistemine bilirkişilerin ve uzmanların buldukları yerden katılmasına yönelik çalışmalar ise devam ediyor. Ayrıca e-Duruşma sistemi, CELSE uygulamasıyla da tam uyumlu çalışacak.

'Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi'nde bilişim sektörü de yer almalı

'TBD Bilişim Meydanı: Yeni Normalde Kamu ve Özel Sektör Buluşması'nda; siyasi parti ve bilişim sektörü temsilcileri buluştu. Siyasi parti temsilcileri, bilişim sektörünün Türkiye'nin birinci derecede önemli sektörü olduğuna dikkat çekip şu başlıkların altını çizdiler: "Bilişim sektörünün yeniden tariflenmesi ve konumlandırılması gerekiyor. Çünkü bilişim; temel, stratejik bir sektördür ve siyaset üstüdür. Endüstri 4.0 ve Toplum 5.0 sürecini yakalamak zorundayız. Ya bunu yaparız ya da yok oluruz; iş birliği yapmak mecburiyetindeyiz." "TBD Bilişim Meydanı"; ülkemizde yürütülen Covid-19 ile mücadele çalışmalarının görünmez kahramanları olan 'Bilişim Sektörü Çalışanlarının

Özlük Haklarının İyileştirilmesi' ile kritik öneme sahip bilişim sektörünün gelişimine ve rekabetçiliğinin artırılmasına yönelik olarak yeni normalde yapılması gereken eylem planları, mevcut durum analizi, tehditler, fırsatlar ve çözüm önerilerinin ortak akıl ile oluşturulması amacıyla düzenlendi. TBD Genel Başkanı Rahmi Aktepe moderatörlüğünde gerçekleştirilen 'TBD Bilişim Meydanı' etkinliğine konuşmacı olarak; Adalet ve Kalkınma Partisinden Dr. Osman Coşkun, Cumhuriyet Halk Partisinden Onursal Adıgüzel, Milliyetçi Hareket Partisinden Prof. Dr. Mevlüt Karakaya, İy Parti'den Yiğit Karakış ve bilişim sektörünü temsilen; Abdullah Raşit Gülhan, Akın Sertcan, H. Vedat Uslu, Mehmet Yılmaz ve Tolga Bazel

katıldı. Sektörü temsilen katılan konuşmacılar; bilişim sektörünün Covid-19 salgınıyla mücadele sürecinde ve öncesindeki sorunlarını; kamu, yazılım, donanım, siber güvenlik ve telekom ana başlıklarında 'Yatırım ve Gelirler', 'Nitelikli İnsan Kaynağı ve İstihdam', 'Destek ve Muafiyetler' ve 'Regülasyon' ekseninde gündeme getirdiler. Siyasi parti temsilcileri ise, Covid-19 salgınıyla mücadele döneminde bilişimin öneminin bir kez daha görüldüğünü vurgulayarak gençlerimizin bilişim teknolojilerinin odağında yer alan geleceğin mesleklerine yönelmeleri gerektiğine dikkat çekip şu noktaları kaydettiler: "Dijital dönüşümün itici gücü bilişim sektörüdür ancak

ülkemizdeki BT harcamaları dünya ortalamasının çok altında bulunuyor. Üstyapı ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak fiber altyapının hızla geliştirilmesi gerekiyor. Ekonomik istikrar kalkanı kapsamında bilişim sektörü de yer almalı. 3600 ek gösterge alamayan kamudaki bilişim uzmanlarının sorunları ivedilikle çözülmeli. Etik kurallar belirlenmesi büyük önem taşıyor. 'KOBİ'lerin dijital dönüşümü'; Türkiye'nin mega projeleri arasında yer almalı. Siyasetler de; üniversite, sanayi ve devlet iş birliğiyle TBD öncülüğünde sektör tarafından dile getirilen söz konusu sorunların çözülmesine yönelik gerçekçi ve yenilikçi strateji ve politikaların oluşturulmasına ve uygulanmasına ortak akıl ile katkı sağlamalı."

Herkes kendi işini yapsın!

MURAT GÖÇE

muratgoce@bthabersirketleri.com

41 yıllık meslek hayatımın ilk 5 yılını saymazsak neredeyse tamamında yöneticilik yaptım. İlk yönetici olduğumda bana "Bilgisayarlarla uğraşmak insanlarla uğraşmaktan kolaydır, boşver yönetici olma" diyen Vedat abimi de rahmet dileyerek anıyorum. O yıllarda anlaması zordu, zaman ilerledikçe insan yönetmenin zorluklarını yaşadıkça çok hak verdim.

Birçok yönü zor gelmiştir ama bir tanesi bunların en yorucu olanıdır. Çalışanların birbirini şikayeti, kendi yaptığı işe odaklanacağına çalışma arkadaşlarının hatalarını takip etmeleri. Aslında cevabım hep net olmuştur; "tamam bununla ilgileneceğim ama lütfen önce kendi görevlerine odaklan, herkes kendi işini en iyi şekilde yapsın."

Bu başkasının işine müdahale ya da sahiplenme sadece iş yerlerinin içinde değil, dışında da var. Mesela gazeteci olmayıp haber

üretmeye çalışanlar, ekonomi konusunda uzman olmayıp gelecek tahmini yapanlar, döviz kurunun hep artacağını söyleyenler, bir sağlık uzmanı edasıyla pandemi tahmininde bulunanlar..... liste uzayıp gider. Bu çaba içinde olanların bir de takipçileri olur hep, onların dediklerini sahiplenir, çevresine yayarlar, ortaya çıkar yeni bir şehir efsanesi. Zaten gizemli, karmaşık ve olumsuz haberler çok tutulur ülkemizde, hemen sahiplenilir, bir bakmışsınız bunu duyan kendinden emin ve konunun uzmanı şeklinde birileri ortaya çıkmış.

Güvenlik teknolojileri konusunda adeta bir uzman gibi konuşanlar, teknik direktörlerden çok daha fazla bilen spor severler, ilgisi olmadığı halde yorum yapan tarım alimleri her yerde vardır, sosyal medyada çok daha fazla. Bu konularda biz Türkler sanki çoğunluğumuz, bir Alman'a İsveç'liye sorduğunuzda ben o konulara hakim değilim diyebilir ama bizde bunu duymak zordur, mutlaka bir yorum alırsınız. İnanmıyor musunuz? Yakınızdaki birine hemen yıl sonu döviz kuru ne olacak diye sorun, muhtemelen Merkez Bankası edasıyla size kur raporu verecektir, büyük olasılıkla da kurun çok artacağını, 8'lere gideceğini söyler. Bir başkasına Covid-19 salgınını sorun, o da ikinci dalga gelecek çok kötü olacak der. Sanki araştırmaları incelemiş, grafikler üzerinde çalışmış gibi.

Prim yapıp, beğeni toplamak mı istiyorsunuz? Alın size hiç bir kitapta bulunmayacak tiyolar: - "Kur 8 lirayı geçerse" yazın - "İkinci korona dalgasında milyonlar gidecek" yazın - "Türkiye ekonomisi bitti" yazın - "Dünya

şampiyonasında en sonuncu oluruz" deyin.....

Halbuki herkes kendi konusunda konuşsa, kendi işini yapsa ne kadar başarılı oluruz değil mi?

Bu dönemde çok sayıda etkinlik izliyoruz. Bir kısmı ücretsiz, aynı zamanda da sponsorsuz kişisel tatmin üzerine sunular. Bir dostunu, arkadaşını çağırıp, merak edenlere izletiyorlar. Çok güzel olanları da var. Bu normal.

Bir de anormal olanı var, işinin hiç bir döneminde böyle bir etkinlik yapmamış ama sanki bu onun göreviymiş gibi ortaya çıkanlar. İzleyici sayısı 20 bilemedin 30, sponsordan alınan cüzi para ama günün sonunda mutsuz ve bu tür etkinliklerin işe yaramayacağını düşünen sponsor firmalar.

Son olarak bir de bazı değerli derneklerimiz var. Üyeleri etkinlik işlerinden para kazanan. Çalışanlarına maaşlarını ödemek için gayret içinde olan firmalar. Bizim gibi. Bu işler olmazsa maaş yok, şirket yok, dernek üyeliği de yok, varlıkları sorgulanacak şirketler.

Bu derneklerimiz zaten pazarlama bütçeleri gittikçe düşen sponsorlardan iyi de para alıyorlar. Peki bunu yapınca bu işten para kazanmaya çalışan üyelerinin işlerine engel olmuyorlar mı? Bir dernek neden etkinlik yapar ki? Belki yılda 2, belki 3 ama sürekli etkinlik hedefleyen bir derneğin amacı ne olabilir ki? Bunu sorarsanız, para toplamak diyecekler. Amacı para toplayarak ayakta kalmaya çalışan bir dernek neden var olmaya devam eder ki? Dernek üyeleri para kazanmadığı için benzer

etkinliği yapanların maliyetleri düşünüldüğünde tam bir haksız rekabet ortaya çıkıyor mu? Zaten bir dernek kendi üyesi ile neden rekabete girer ki? Başkanları daha fazla mı ortada gözükme istiyordur ya da yönetim kurullarının iyi iş yapınca elde edilebilecek mutluluk arzusu mu? Bir dernek neden bu kadar etkinlik yapar ben bilemedim.

Derneklerimizden etkinlik değil, şu konulara çözüm bekliyoruz:

- Bilişim çalışanlarının haklarını devlet nezinde savunmaları, kanun ya da yönetmeliklerle sabitlemesi
- Bilişim firmalarını ön plana çıkarmak için raporlar ve analizlerin hazırlanması, kamuya sunulması
- Bilişim firmalarına daha fazla destek, hibe ve kredi verilmesini sağlayacak çalışmalar
- Üyelerine iş bulma, iş yerindeki sorunları karşısında destek olunması,
- Üyelerine kariyerini geliştirmesi için ücretsiz kurslar
- Dernek üye sayılarının artırılması
- Diğer derneklerle iş birliği
- Üyelerini biraraya getirecek, networking imkanlarını arttıracak sponsorsuz düzenli toplantılar
- Basın ile daha yakın işbirliği

Daha birçok madde sayılabilir, aklıma gelenler bunlar. Bir kısmı için çalışıldığını biliyorum. Bazı derneklerimizin etkinlik yapmadan da bu sorunlarımıza yardım ettiğini de biliyorum. Onlara buradan kucak dolusu sevgi ve saygılarımı yolluyorum.

Ezcümle dediğim odur ki "Herkes kendi işini yapsın". Yazdım...

Sağlıkta dijitalleşme (artık) kaçınılmaz!

Coşkunöz Holding; Ar-Ge merkezi, fabrikaları ve ekipleri ile birlikte koronavirüs odaklı üretimde inovatif çalışmalara imza attı.

Handan Aybars

Otomotiv, savunma, havacılık, enerji, çevre teknolojileri, bilişim ve lojistik alanlarında toplam yedi farklı sektörde 12 şirketle faaliyet gösteren Coşkunöz Holding, küresel koronavirüs salgınında stratejik bir karar aldı. Sağlık önlemleri ve otomotiv global tedarik zincirinde yaşanan aksamalar nedeniyle holding olarak faaliyetlere kademeli olarak geçici bir süre ara verilen fabrikalarda çalışanlar, bu sefer koruyucu ekipman ve yeni medikal cihazların üretimine başladı. Bu süreçte Ar-Ge departmanı da sadece medikal ürünler geliştirme konusunda çalışmalar yürütüyor. Coşkunöz Holding CEO'su Erdem Acay bu süreci, "Holding ve bağlı şirketleri olarak, yeni tip koronavirüs karşısında Coşkunöz Eğitim Vakfı işbirliğiyle, Coşkunöz Metal Form fabrikasında II Sağlık Müdürlüğü aracılığıyla pandemi hastanelerine gönderilmek üzere Nisan ayı itibarıyla koruyucu ekipman ve yeni medikal cihazların üretimine başladık" sözleri ile özetledi. Sağlık birimleri ile koordinasyonlu olarak tedavi ve operasyonlarda kullanılan ihtiyaçları tespit edip, tasarımları yapılan veya numuneleri alınmış biyolojik örnek alma kabini, entübasyon kabini, sedye izolatörü, siperlik gibi ürünlerin seri üretimine de böylece geçildi. "İlk ürünlerimiz Bursa Şehir Hastanesi, Eskişehir Şehir Hastanesi, Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi ve Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne teslim edildi. Üretim sayılarımıza paralel olarak diğer şehirlerdeki hastanelerimize teslimlere de başladık" bilgisini paylaşan Erdem Acay, sorularımızı yanıtladı:

İştiraklerinizle birlikte korona sürecinde hastanelere yönelik üretimleriniz ışığında kendi kurumsal teknolojik yetkinliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Mühendislik kadromuz, bilgi birikimimiz, üretim altyapımızla, uzun vadeli değer yaratma hedefimiz ve küresel vizyonumuz çerçevesinde ülkemize katkı sağlayan bir yerli şirketiz. Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerimiz ise holding stratejisinin merkezinde. Bu kapsamda tüm şirketlerimiz için gerekli Ar-Ge çalışmalarını da merkezimizden yürütüyoruz. Rusya ve Romanya'daki şirketlerimizin Ar-Ge faaliyetlerini de Bursa merkezimizden sağlıyoruz. Coşkunöz Ar-Ge Merkezi 'yüksek katma değere' odaklanıyor. Faaliyet gösterdiğimiz sektörlere yönelik özel olarak gerçekleştirdiği çalışmaların yanı sıra 3D teknolojiler, yani katmanlı imalat teknolojileri şeklinde tanımlanan projeler üzerinde çalışıyoruz. Birleştirme teknolojilerine ilişkin çalışmalar da yürütüyoruz. Birleştirme teknolojilerinde lazer kaynak, sürtünme kaynaştırma kaynağı tekniği üzerine kapsamlı bir araştırma yaptık ve birçok proje tamamladık. Malzeme ve ürün geliştirme konusunda da çalışmalarımız mevcut. Dijital dönüşüm yol haritamız kapsamında, bir diğer Ar-Ge Merkezi CITS (Cloud Information Technology Services) şirketimizle de akıllı üretim sistemleri, veri analitiği ve makine öğrenmesi alanlarında ortak faaliyetler yürütüyoruz.

Bu ürünlerin teknolojik yetkinlikleri ve sağladıkları faydalar neler?

Biyolojik örnek alma ve entübasyon kabini; koronavirüs hastalarından sürüntü alan sağlık çalışanlarına virüsün buluşmasını önlemek ve sağlık çalışanları ile hasta arasında

teması engellemek için kullanılıyor. Sedye izolasyonu da hastaları taşıırken veya sevk ederken dış ortama virüsün geçmesine engel oluyor, hastayı tamamen izole ediyor. Son teknoloji 3D yazıcılar ile üretilen yüz siperlikleri ise partikül sıçraması veya yüze direkt öksürük yoluyla virüsün bulaşmasını önlemek amacıyla maskelere alternatif olarak üretiliyor. Ventilatörler de nefes alabilen havayı akciğerlerin içine ve dışına hareket ettirerek, mekanik ventilasyon sağlamak, fiziksel olarak nefes alamayan veya yetersiz nefes alan bir hastaya nefes vermek için tasarlanıyor. Modern ventilatörler bilgisayarlı mikroişlemci kontrollü makineler olsa da, hastalar basit, elle çalıştırılan torba valf maskesi ile havalandırılabilir.

Sağlık sektörü bütününde teknolojik yetkinliği ve inovasyon gücünü nasıl görüyorsunuz?

Sağlık sektöründeki teknolojik dönüşümün başarılı olduğunu düşünüyor, yaklaşık 20 yıl içerisinde sağlık sisteminin yüzde 90'ının dijitalleşeceğini öngörüyoruz. Sağlık alanındaki teknolojik gelişmelerin hızı da farklı bir geleceği işaret ediyor. Teknolojik altyapılar olmasa hastalarımıza iyi bir hizmet verme şansımız maalesef bulunmuyor. Ancak, bu gelişimin neresindeyiz, nasıl daha iyi olabiliriz bunlara bakılıp ilerlenmesi gerek. 2003'te sağlık sektöründe başlayan dönüşümle birlikte, artık bilgi teknolojileriyle beraber hastanelerden daha çok hastanın hastalığının yönetilebilir hale getirilmesi üzerine çalışılıyor. Bilgi teknolojileri ve teknolojik altyapı olmadan bunu yönetmek pek mümkün değil. Sağlıkta teknolojiyi çok iyi kullanmaya başladık, ama daha uzun bir yolumuz var. Bilişimcilerle sağlıkçıların bir araya gelmesi,

Coşkunöz Holding CEO'su Erdem Acay

artık tüketen değil, üreten bir sağlık sisteminin oluşturulması gerekiyor.

Bu zorlu süreç, sağlık sektöründe nasıl ihtiyaçların olduğunu görmeyi sağladı?

Yeni tip koronavirüs salgını, kamu hizmetinin ne kadar büyük ve önemli bir ihtiyaç olduğunu tüm dünyaya gösterdi. Özellikle ülkemizde bu süreçte malzeme ihtiyacı yaşayan kamu ve üniversite hastaneleri, sağlık hizmetinde bu salgın ile mücadele vererek en önlere yer aldı. Bu hizmetin kamu tarafından yürütülmesinin ve daha çok bütçe ayrılmasının önemi anlaşıldı. Sağlık hizmeti vermenin yanı sıra sağlık ekipmanı, tıbbi malzeme, araç gereç üretiminin, bunları üretecek fabrikaların da yerel olarak var olmasının önemi görüldü. Biz de kurum olarak öncelikle büyük bir sorumluluğumuz olduğunun bilincindeyiz. Bu kapsamda il sağlık müdürlüklerinin yönlendirmeleri doğrultusunda İstanbul, Bursa, Manisa, Eskişehir ve Ankara başta olmak üzere Türkiye'nin farklı illerindeki devlet hastanelerine gönderilmek üzere Nisan ayı sonuna kadar 20 bin tıbbi ekipman üretmeyi hedefledik. Mayıs ayında bunu 50 bin adete tamamlama amacıyla toplam 3 milyon TL kaynak ayırdık. İlgili teşvik ve destek programları aracılığıyla da üretim hedeflerimizi artırmak, ülke olarak sağlık mücadelesi verdiğimiz bu döneme daha fazla katkı sağlamak istiyoruz.

Yenilikçilik, ödüllere kavuştu

Elektronik sanayinde inovasyonu teşvik etmek amacıyla düzenlenen TESİD Yenilikçilik ve Yaraticılık Ödülleri'nin bu yıl 18'inci gerçekleştirildi. Büyük firma ve KOBİ dalında üç, TESİD 30. Yıl Özel Ödülü ve Jüri Özel Ödülü olmak üzere toplam sekiz teknoloji firması ödül aldı. Tören kapsamında gerçekleştirilen panelde ise akıllı yaşama doğru yerli elektronik sanayi ele alındı. Açılış konuşmasını yapan TESİD Başkanı C. Müjdat Altay, "Ülkemizde Ar-Ge'ye verilen destekleri ve mevcut kaynakları stratejik bir plan ve uygun ekosistem içinde birbirine

kenetlenerek inovasyonun ivmelenmemesi mümkün değil. Bu süreçte, elektronik sektörünün önemiyle birlikte, tüm ülkelerin yerli elektronik sektör gelişimlerine ne kadar önem vermesi gerektiği ön plana çıktı. Bu nedenle Türkiye artık elektronik sektörüne dünden daha fazla önem vermek zorunda" dedi. Tören öncesinde, Dünya Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Gölbaş moderatörlüğünde "Akıllı Yaşama Doğru Yerli Elektronik Sanayi" paneli düzenlendi. Panelde; TESİD Başkanı ve Netaş CEO'su C.

Müjdat Altay, TESİD Yönetim Kurulu Üyesi ve Entes Yönetim Kurulu Başkanı Faik Erem, TESİD Yönetim Kurulu Üyesi ve Havelsan Genel Müdürü Ahmet Hamdi Atalay, TESİD Yönetim Kurulu Üyesi ve Karel CTO'su Yaman Tunaoglu katıldı. Büyük firma, KOBİ dalının yanı sıra TESİD 30. Yıl Özel Ödülü ve Jüri Özel Ödülü olmak üzere toplam sekiz teknoloji firması yaratıcı fikirleriyle ödül aldı. Büyük firma dalında ise Yenilikçi Ürün kategorisinde MS ve parkinson hastalarının kullandıkları ilaçların etkilerinin sürekli takibi ve analiz sistemi ile

Karel ödül alırken, Yenilikçiliğin Ticarileştirilmesi kategorisinde dijital vanalı su sayacı ile Luna, Ürün Geliştirme Sürecinde Mars ile Havelsan ödül kazandı. KOBİ dalında Yenilikçi Ürün kategorisinde Single Monitör ile Kron, Yaratıcı Fikir kategorisinde Letta Serciar, Ürün Geliştirme Süreci kategorisinde Self-Servis Kiosk ile Asis ödülleri sahibi oldu. TESİD 30. Yıl Özel Ödülü'nü ağır ticari araçlar için yenilikçi gösterge panel tasarımı ile Takosan, Jüri Özel Ödülü'nü ise ezAFM+ kompakt atomik kuvvet mikroskopu ile NanoManyetik Bilimsel Cihazlar aldı.

Perakendede İK süreçleri uygulamada!

Türkiye Perakendeciler Federasyonu (TPF), yapay zeka destekli mobil uygulamalar geliştiren IoTech Bilişim ile işbirliği kapsamında TÜBİTAK destekli uygulama TPF Dijital İK'ı geliştirdi. SGK, İŞKUR ve GİB entegrasyonlu bu uygulamayla Türkiye'nin dört bir yanındaki TPF üyelerinin çalışanlarının SGK Prim Teşvikleri ve İŞKUR İş Başı Eğitim (İEP) başvurusu sonrasındaki süreçlerin kişi bağımsız robotik süreçler üzerinden doğru ve eksiksiz bir şekilde yürütülmesi, kontrol edilmesi ve izlenebilmesi

sağlanıyor. TPF de uygulama ile üyelerini önemli bir teşvikten faydalandırırken, ülke istihdamına da katkı sunmaya devam ediyor. Binlerce kişiyi teşvik kapsamında iş sahibi yapan TPF Dijital İK uygulaması, yapay zeka altyapısıyla teşvikten faydalanacak kişileri tespit ederek, işverene işe alım imkanı tanıyor. Uygulama ile TPF'ye bağlı hizmet veren tüm yerli marketler bildirelerini artık SGK ve GİB'e gönderebiliyor. Bu uygulamanın İEB (İşbaşı Eğitim Programı) kursiyer bazında anlık ve detaylı online takip

edilmesi, aday seçimi, personel şube planlaması, işten ayrılma veya çıkarılma senaryolarının teşvik maliyetleri ve ortalama planlanamamasından kaynaklı teşvik kayıplarının sayısal değerlerle raporlanıp hata payını azaltması ve karar sürecini kolaylaştırması gibi özellikleri var. SGK ile ilgili tüm işlemlerde kolaylık sağlayan uygulama, prim teşviklerini sistem üzerinden yapay zeka ile hesaplıyor. Çalışan adaylarının ve mevcut çalışanların tüm verilerini otomatik veri bankası haline getirildiğinden, sicil

kartı doldurulmasına veya veri girilmesine gerek kalmıyor. İşe giriş ve işten çıkış bildireleri sistem üzerinden hazırlanıp gönderilirken vakit tasarrufu çok faydalı oluyor. Ayrıca, SGK sağlık ödemeleri ve raporlarının anlık olarak online takip edilebildiği bu program engelli raporunun takibinde de kolaylık sağlıyor. KVKK kapsamında veri güvenliği sağlanarak hiçbir kimseye veri paylaşımı yapılmayan bu uygulama sayesinde İK departmanı ve yönetimin istihdam kararları vermesinde karar destek sistemi sağlanıyor.

Espor komisyonunda bir Türk

E-sporun gelişmesine katkı hedefi ile çalışmalarını sürdüren Uluslararası Espor Federasyonu (IESF), 'Eğitim ve Gençlik Komisyonu'nu kurdu. Komisyona liderlik edecek isim ise uzun yıllardır espor alanında adından söz ettiren Serhat Bekdemir oldu. IESF Başkanı Vlad Marinescu, "Espor eğitimi ve okullar arası espor karşılaşmalarına küresel bir etki yaratmak için eğitim kurumlarıyla yakın çalışma rolünü üstlenecek" derken, Serhat Bekdemir ise "Gençleri, aileleri

ve kurumları espor hakkında eğitmek ve fırsat yaratmak için dünyanın sayılı eğitim kurumlarını bu çatı altında bir araya getireceğiz" dedi. IESF'nin Espor Eğitimi ve Gençlik Komisyonu, üniversite ekosistemini birleştirmek, desteklemek ve üye ülkeler aracılığıyla espor standardını yükseltmek için çalışacak. Espor Eğitimi ve Gençlik Liderliği Komisyonu; Akademisyenler, Yöneticiler ve Öğrenciler olmak üzere üç kurulan

oluşacak. Komisyon espor ekosistemini genişletmek ve eğitim kurumlarında espor alanını güçlendirmenin yanında, paylaşılan vizyonlar ve değerler altında gençlerin eğitim ve öğretimini desteklemek için kullanılacak müfredat materyalleri ve kursları geliştirmeye de odaklanacak. Uluslararası Espor Federasyonu'nun, Eğitim ve Gençlik Komisyonu'nun çalışmaları ile esporda mücadele eden gençlerin kariyerleri oyuncu

olarak bitse de öğrenciler yeni yetenekler kazanıp, espor sektörünün bir parçası olmaya devam edecekler. Esporda mücadele eden gençlerin kariyerleri ortalama 24-25 yaşına kadar sürmekte ve fiziksel sporlar ile karşılaştırıldığında bu, oldukça kısa bir dönem. Aynı zamanda yükseköğrenim dönemini de kapsayan bu yaş aralığına özel eğitim programları tasarlanması ihtiyacına karşılık vermek üzere dünyada birçok üniversitede çalışmalar da yürütülüyor.

Sağlık Bakanlığı e-imzayı öneriyor

Sağlık Bakanlığı tarafından koronavirüsle mücadele tedbirleri kapsamında hazırlanan "Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi"ne göre iş yerlerinde yapılan toplantılarda e-imza teşvik edilecek. Koronavirüs döneminde kullanımı artan e-imza, normalleşme sürecinde de işlemlerin hızlı ve kolay bir şekilde yapılmasını sağlıyor.

İmza dijitalde, risk minimize
İslak imzayı dijital taşıyan e-imza kullanımı her geçen gün artıyor. 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu'nda tarif edilen ve ıslak imza ile aynı hukuki geçerliliğe sahip olan e-imza, kurumsal ve bireysel hayatı kolaylaştırıyor. E-imza, bireylerin ve kurumların ıslak imza ile gerçekleştirdikleri işlemlerin dijital ortamda

gerçekleştirilmesini sağlıyor. Kamuda e-devlet uygulamaları, otomobil alım-satımı, online dava açma, adres değişikliği bildirimleri gibi kolaylıklar sağlayan e-imza, özel sektörde banka talimatları, bayi ağı iletişimde sipariş sürecinde, çalışan hizmet sözleşmeleri gibi ıslak imza gerektiren tüm işlemlerde kullanılabilir.

48 milyon kişi e-Devlet Kapısı'nı kullanıyor
Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı'ndan yapılan duyuruya göre, e-Devlet Kapısı'nı kullanan kişi sayısı, COVID-19 sürecinde artarak 2021 hedefi olan 48 milyon kişiye ulaştı. E-Devlet Kapısı'ndan 5 bin 180 farklı hizmet sunulurken, e-Devlet Kapısı

mobil uygulamasından ise 2 bin 460 hizmet veriliyor. E-Devlet Kapısı'nda en fazla kullanılan hizmet, 268 milyonla hizmet dökümü iken, bunu yaklaşık 164 milyon ile dava dosyası sorgulama, 138 milyon ile vergi borcu sorgulama hizmeti izliyor.

E-imzada bireysel kullanım da arttı

E-Devlet ile bireyler SGK hizmet dökümü, tapu bilgilerini alabiliyor; e-nabız, emeklilik işlemleri, üniversite kaydı, adres değişikliği bildirimleri, e-pasaport gönderi takibi yapabiliyor. GSM hattı, adli sicil kaydı, askerlik yeri sorgulama, vergi levhası ve vergi borcu, aile hekimi, e-nabız, emeklilik işlemleri MEB sınav yeri ve sonuçları sorgulayabiliyor. Aynı zamanda e-nabız, e-dava, e-kayıt, e-şirket,

e-fatura gibi uygulamalar e-imza kullanımının bireysel tarafta yaygınlaşmasını hızlandırıyor.

E-imza artık hayatımızın ayrılmaz bir parçası

Kullanım alanları giderek artan e-imza hakkında bilgi veren E-Güven Genel Müdürü Can Orhun, "Koronavirüs döneminde sağlık ve iş sürekliliği gibi nedenlerle tercih edilen e-imza, normalleşme sürecinde de işlemlerin hızlı, kolay ve güvenli bir şekilde devam etmesini sağlıyor. E-imza zaman ve maliyet konularında sağladığı faydaların yanı sıra kağıt, kartuş ve tonerlerden yapılan tasarruflarla çevreye de büyük katkılar sağlıyor. E-imza artık günümüz iş modelinin ayrılmaz bir parçası" dedi.

AŞTİ'de 'Otopark Elektronik Plaka Tanıma Sistemi' hayata geçirildi

Ankara Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'de bir ilke imza atarak Ankara Şehirler Arası Otobüs İstasyonu'nun (AŞTİ) otopark giriş ve çıkış işlemlerini kolaylaştıran yeni bir otomasyon sistemini devreye soktu. Beklemelerin önüne geçecek olan 'Otopark Elektronik Plaka Tanıma Sistemi' ile zaman tasarrufu da sağlanacak. AŞTİ otoparkında ücretsiz kalma süresi 45 dakika olarak belirlenirken, vatandaşlar temassız banka kartlarıyla da ödeme yapabilecek. AŞTİ otoparkından şehit ve gazi yakınlarıyla engelli vatandaşlar

ücretsiz yararlanacak. Ankara Büyükşehir Belediyesi, vatandaşların hayatını kolaylaştıran hizmetleri uygulamaya geçirmeye devam ediyor. Türkiye'de bir ilke imza atan Büyükşehir Belediyesi, AŞTİ otopark giriş ve çıkış işlemlerini kolaylaştırmak için 'Otopark Elektronik Plaka Tanıma Sistemi'ni hayata geçirdi. Normalleşme süreciyle birlikte yolcu yoğunluğunun arttığı AŞTİ'yi modern, konforlu ve güvenilir hale getirmek için yeni projeleri devreye sokan Büyükşehir Belediyesi, zaman

kaybına ve yoğunluğa neden olan eski otopark sistemini devre dışı bıraktı. Türkiye'de ilk kez bir terminale uygulanan 'Otopark Elektronik Plaka Tanıma Sistemi'nin başladığı AŞTİ'de terminal giriş-çıkışlarında bulunan bariyerler ve bilet veren cihazlar kaldırıldı.

Sistem, mali ve istatistiksel bilgilerin raporlanmasına imkân verecek

Yeni otomasyon sistemi sayesinde araç beklemelerinin önüne geçileceğini ve işlemlerin otomatik olarak gerçekleştirileceğini belirten Büyükşehir Belediyesi Zabıta Daire Başkanı Mustafa Koç, şu bilgileri paylaştı: "AŞTİ otoparkının işletmesini uzun bir hukuki sürecin sonunda BUGSAŞ yönetimine verdik. BUGSAŞ yönetimi, başkente yakışır bir teknolojiyle burayı çalıştıracak. Türkiye'de ilk defa bir otogarda plaka tanıma ile sistemli elektronik otopark giriş-çıkış uygulamasına

başladık. Girişte araçlar hiç durmadan otoparka inecek. İşini bitiren vatandaşlar eğer 45 dakikayı doldurmamışsa ücretsiz beklemeden bariyer otomatik olarak kalkacak ve çıkış yapabilecek. 45 dakikayı geçmiş ise 1 saate kadar 7 TL, ondan sonra da her saat için 1 TL ilave ücret ödeyecek. Engelli vatandaşlarımız, gazi ve yakınlarıyla şehit ailelerimiz otoparkımızı ücretsiz kullanacak. AŞTİ'de bundan sonra çok şey değişecek" Kurulan sistem ile; otopark giriş ve çıkış işlemleri daha hızlanırken, çıkışta da park ücreti hesaplanması kolaylaşacak. Plaka tanıma sistemi aynı zamanda otomatik olarak bilgi toplama ve etkin bir otopark yönetimi için gerekli mali ve istatistiksel bilgilerin kaydedilmesine ve raporlanmasına da imkân verecek. Otopark ücreti için nakit ödeme seçeneğinin dışında vatandaşlar temassız banka kartlarıyla da ödeme yapabilecek.

Verinin kalitesi arttıkça iş kalitesi de artar

Bilişim Zirvesi tarafından düzenlenen Veri Yönetimi başlıklı dijital etkinliğin açılışında EY Türkiye Veri ve Analitik Müdürü Fatma Cengiz, "Veri Odaklı Dönüşümde Güven, Veri Yönetimi" başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Verinin, karar verme süreçlerinde çok önemli bir unsur olduğunun altını çizen Fatma Cengiz, şu bilgileri verdi: "Herkes artık 'Veriden nasıl değer yaratabilirim?' sorusunu kendine soruyor. Elde edilen verilerin üzerine bir şeyler koyarak hem kurumlara hem de müşterilere yönelik değer katmaya çalışırken, diğer bir taraftan veri ile ilgili düzenlemelerle karşılaşılıyor. Burada KVKK konusu öne çıkıyor. Bununla beraber birçok sektörel düzenleme ile de karşılaşılıyor. Bu noktada veri yönetimi, iki alan arasındaki dengeyi sağlayan temel bir disiplin haline geldi. Veri yönetimi ile ilgili birçok farklı ve karmaşık tanım mevcut. Veri yönetimi; veri yönetiminin tüm yaşam döngüsü boyunca nasıl yönetileceğine ilişkin standartları, sorumlulukları ve süreçleri tanımlayan, bununla beraber bunları uygulamaya geçiren, işlerlik kazandıran ve takip mekanizmaları ile sürdürülebilir olmasını sağlayan çatı bir disiplin. Veri yönetimi disiplinlerine en çok başlarken zorlandıklarını görüyoruz; çünkü buradaki değer ne olduğunu ortaya çıkarmak biraz zaman alabiliyor. Teknolojiler çok fazla gelişti, çok fazla verimiz var; ama bu verilere değer katma noktasında hala veri

kalitesi ile ilgili problemlerle karşılaşabiliyoruz. Hala silolaşmış veri kaynakları görebiliyoruz. İş fonksiyonlarındaki teknik yetkinliklerin artması ile beraber sadece teknik platformlarda değil, dışarıda da veri ile ilgili çok fazla işlemler yapıldığını görebiliyoruz. Bu dağınık yapı, düzenlemelere yönelik birçok farklı riski gündemimize getirebiliyor. Veri yönetimi bakış açısını konumlandırmak, bu ikisi arasındaki dengeyi sağlamak açısından bize fayda sağlıyor. Veri yönetimi; insan, süreç, teknoloji ve veri şeklinde dört temel bileşeni içeriyor. Kurumları, bunların bir vizyon beraberinde hayata geçirilmesine yönlendiriyor. Veri yönetimi eğer işin lojistiği ise veri yönetimi, işin stratejisidir. Veri yönetiminin sadece süreçler ve teknolojilerin kucağında değil, politika seviyesinde desteklenmesinin uygulamaya geçmesi noktasında fayda sağladığını görüyoruz. Veri yönetiminde en iyi model diye bir şey yok. Zira şirketlerin kurum kültürleri ve mevcut organizasyonlarına, pratiklerine göre farklı modeller, daha uygun modeller durumuna gelebiliyor. Bu noktada şirketin dinamiklerini çok iyi anlamak gerekebilir. Diğer taraftan bu kararı verme noktasında zorlandıklarını görüyoruz. Veri yönetimi bir organizasyon kurulmasını ya da organizasyon değiştirilmesini gerektirmiyor. Operasyonel modelden, tanımlanmış ek şapkalardan, yeni rol ve sorumluluklardan bahsediyoruz. Veri alanında

her gün farklı yaklaşımlar, değişimler görüyoruz. Bu yüzden buradaki yapının da zamanla dönüşeceğini baştan kabul ederek yola çıkmakta fayda var. En çok tartışılan konulardan biri 'BT ekiplerinde mi olmalı, iş ekiplerinde mi olmalı?' gibi konular. Sahiplik anlamında iş ekiplerinde olmalı. Bununla beraber birçok farklı fonksiyon anlamında BT ekipleri tarafından desteklenmeli. Veri yönetimindeki en önemli konulardan biri veri kalitesinin artırılması. Veri kalitesinde alınacak en iyi aksiyon da, kaynağa en yakın nokta. Örneğin, bir bankada veri girişini yapan eleman da bu sürecin temel bir paydaşı. Bunun kümülatif bir sorumluluk olduğunun tüm şirket tarafından farkındalığının ve bilincinin kazandırılması gerekiyor. Burada bir yaklaşım olarak, veri kümesi yaklaşımının başarı getirdiğini görüyoruz. Veri kümesi yaklaşımı; veri alanlarının, sahip olduğumuz veri varlıklarının belirli kümelerle ayrıştırılarak hem iş ekiplerince, hem de BT ekiplerince temsil edilen çalışma grupları konumlandırılarak bunlar üzerinden işletilmesi. Burada farklı modeller mevcut. Tamamen bağımsız, iş fonksiyonları içerisinde tamamen veri ile ilgili modellerin tanımlanması şeklinde bir modelden ya da tamamen merkezi sadece veri yönetimine uygun, o konu ile ilgilenen bir ekibin kurulması gibi organizasyon yapılarına kadar değişen modeller görebiliyoruz. Burada önemli olan, fayda sağladığını gördüğümüz modeller, daha hibrit modeller. Temel standartlar ve bilgi aktarımı anlamında bir ofisin olduğu; fakat bunun işlerlik kazanmasında veri kümelerinin aktif çalıştığı yapılar en çok fayda sağlayan, başarı getiren yapılar olarak gözüküyor."

Veri yönetiminde DataOps
Hitachi Vantara İş Geliştirme Müdürü İsmail Cingil de

dijital etkinlik kapsamında "Sürdürülebilir Dijital Dönüşüm İçin Veri Yönetimi Yaklaşımı" başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. DataOps yaklaşımı, bunu destekleyen teknolojiler ve projeleri içeren bir sunum gerçekleştiren İsmail Cingil, şu bilgileri verdi: "Her büyük kriz, beraberinde büyük değişiklikleri getiriyor. Bizlerin eski alışkanlıklarımızı bırakıp yeni normale alışmamız gerekiyor. Yeni normalde daha fazla evlerimize bağımlı olacağız. Bu yüzden ürün ve servislerin evlere taşınabilmesi kritik önem taşıyor. Üretim tarafında; tedarik zincirinde yaşanan kırılmalar sonrası daha fazla yerli üretimin ağırlık kazanacağını öngörüyoruz. Temassız müşteri deneyimleri ön plana çıkacak, bunu sağlayacak firmaların rakiplerin önüne geçeceklerini söyleyebilirim. Hemen her alanda dijital dönüşümün daha hızlı bir şekilde gerçekleşeceğini söyleyebiliriz. Veri yönetiminde artık Data Operations yani DataOps'ü konuşuyoruz. Bu konuda Harvinder Atwal'ın Practical DataOps kitabını öneriyorum. Harvinder, kitabında veri stratejisinden başlayarak kurum içerisindeki veri yönetiminin nasıl yapılması gerektiği ile ilgili detaylı bilgileri paylaşıyor. Harvinder kitabında, 18 DataOps prensibinden bahsediyor. Burada önemli bulduğum birkaçına değinmek istiyorum. Değer yaratan analitik projelere öncelik verilmesi, tüm veri sürecini orkestre edecek bir yapının kurulması ve bunun kalite eksenli olması, kaliteyi ölçebilmek için tekrar kullanılabilir modellerin oluşturulmasından bahsediyor. Bu şekilde veri döngüsünün sürekli geliştirilmesi gerektiğine değiniyor. Diğer bir makale ise Hitachi Vantara olarak bizim MIT ile birlikte gerçekleştirdiğimiz bir çalışma. Bu çalışmada DataOps'un tarihçesinden, bazı istatistik verilerden ve DataOps'un neden

önemli olduğuna değinmeye çalışıyoruz. Değişimin kendisi sabit; ama günümüzde her şeyin artık çok daha hızlı bir şekilde değişiyor. Teknoloji alanında hype eğrisi hızlı bir şekilde değişiyor. Her geçen gün yeni konseptler hayatımıza giriyor. Bu değişime ayak uydurabilmek için veri odaklı bir kültür oluşturmamız şart. Yapılan bir araştırmada veri odaklı yaklaşımın büyük oranda operasyonel verimliliği artırma amaçlı gerçekleştirildiğini görüyoruz. Sonrasında müşteri deneyimlerini iyileştirmek geliyor. Dördüncü sırada değişen koşullarda yeni fırsatlar yakalamak var; ancak belki bugün anket yeniden yapılırsa oranın daha yüksek çıkma ihtimali var. Son iki yıldır veri odaklı yönetişimi yoğun bir şekilde konuşuyoruz. Artık bu konuda aksiyon almayan firmanın neredeyse olmadığını söyleyebilirim. Hitachi Vantara olarak, bulunduğu her alanda verinin işlenebilmesini sağlayan çözümler ve hizmet sunuyoruz.”

Veri konuşuyor!

Veri Yönetimi etkinliğinin son bölümünde ise “Veri Konuşur – Data Talks” başlıklı bir panel yer aldı. E- Data Teknoloji Satış ve Pazarlama Direktörü Tuncay Işık’ın moderatörlüğünü yaptığı panelde konuşmacı olarak Hepsiburada Büyük Veri Geliştirme Yöneticisi Mustafa Yağimli, AvivaSA İş Zekası Müdürü Ömer Bayır ve Hitachi Vantara Ülke Müdürü Önder Sönmez katıldı. Hepsiburada’nın veri yönetimi

konusunu bir kurum kültürü haline getirdiğinin altını çizen Mustafa Yağimli, “Hepsiburada’nın bu bakışının altında bir ürün dönüşümü var. Siz Hepsiburada platformuna geldiğiniz anda, arka tarafta görmediğiniz 20’yi aşkın farklı ekibe dokunuyorsunuz. Arama, tavsiye, sepet, sipariş, teslimat, gönderi gibi hepsinin arkasında ekiplerimiz bulunuyor. Ekiplerimizin tümü Hepsiburada vizyonunun yol haritalarını oluşturuyor. Bu, sürekli devam eden bir değer yaratma süreci. Kararlarımızı veri odağında alma yolunda gidiyoruz. Aklınızda bir fikir varsa bir potansiyel görüyorsanız bununla ilgili yapacağınız geliştirmeleri nasıl metriklerle ölçeceğinizi tasarlamamız gerekiyor. Bir fikrin ve bu fikri destekleyecek, ölçecek verinin olması gerekiyor. Bunun için hazırlıklar yapılması gerekiyor. Hepsiburada’da tüm ürünler, katma değerli servisler yaratmak için metrikleri ölçmek ve metriklerin gidişatına göre çevik bir şekilde aksiyon almak üzere hareket ediyoruz. Pandemi öncesinde yaptığımız tüm çalışmalar bu odakta ilerledi. Burada verinin demokratize edilmesi gibi birkaç konu var. Bu, katılımcı bir şekilde herkese verileri sunmayı içeriyor. Tüm ekiplerin verilerini merkezi bir ortamda sağlayabilmesini ve işin sadece BT projesi gibi görülmemesini içeriyor. Genelde bu konuların globalde fail olduğu durumlar oldu” dedi. İş zekasının AvivaSA içerisinde şemsiye bir tabir olduğunu

kaydeden Ömer Bayır da panelde şu bilgileri verdi: “Bu şemsiye neredeyse tüm veri yönetimi yaklaşımlarını içeriyor. Veri mimarisi, veri entegrasyonları, veri mühendisliği, veri yönetişimi, veri analizi, veri operasyonları gibi kavramları içeren şemsiye bir tabir. AvivaSA, iki güçlü kuruluşun ortaklığından oluşan bir firmadır. İki grup da uzun bir süredir veriye stratejik önem veriyor, ciddi yatırımlar yapıyor. Bu konudaki en büyük ihtiyaç insan kaynağı. Aviva yaklaşık 5 yıl önce bu konuyu merkeze alıp Polonya’da önemli bir merkez oluşturdu. Çok olgunlaşmış veri ürünleri var. Sabancı Holding de yaklaşık 2 senedir benzer bir atılım içerisinde. Veri konusu, stratejik olarak yatırım yaptıkları alanlardan biri. Tüm holding şirketlerinde gerekli İK yatırımlarını yapmak üzere çalışmaları devam ediyor. AvivaSA için de hem gruptan kaynaklanan hem de şirket kültürü gereği veriye yatırımlar devam ediyor. AvivaSA’nın veri konusunda müşteriye merkeze koymaya çalışan, bu anlamda da kültürel dönüşüm gerçekleştiren bir şirket. Bu anlamda en çok faydalandığı şey, şu anda veri. Müşteri davranışlarını anlamak, müşteri isteklerini analiz etmek, doğru ürünleri müşteriye sunabilmek konularında çalışmalarımız var. Doğru ve güvenilir verinin ne olduğu, bunların nasıl sunulduğu konusunda iş birimleri ile yaptığımız çalışmalar var.” Dijital dönüşüm, iş zekası,

veri yönetimi gibi çalışmaların başarıya ulaşması için doğru bir istek olması gerektiğini vurgulayan Önder Sönmez ise şunları kaydetti: “Bizim müşterilerle çalışırken çok basit bir stratejimiz var. 4 adımda çözümlerimiz devreye giriyor. Çözümlerimizin bir tanesi, verinin yaratıldığı andan başlıyor. Dördüncü adıma giderken verinin değere dönmesiyle sonuçlanıyor. Verinin yaratıldığı andan verinin değere dönüştüğü ana kadarki tüm süreçleri adresliyoruz. Yapısal olan ya da yapısal olmayan fark etmeksizin verinin yaratılması anında verinin doğru yerde depolanması, yedeklenmesi, korunması, arşivlenmesi gibi işin lojistiği dediğimiz adımı destekliyoruz. İkinci aşamada verinin zenginleştirilmesi kısmına geliyoruz. Verinin kataloglanması, sınıflandırılması, temizlenmesi, bir yere doğru hazırlanması. Veri hazırlığını hızlandırıcı, bunu otomatikleştirecek araçlarla birlikte çalışıyoruz. Üçüncü adımda da bu veriyi aktive etmemiz gerekiyor. O noktada analiz öncesi ya da analize yakın hale getirmek gerekiyor. Çünkü verileri hazırlamak yetmiyor. Analiz öncesi de birtakım işlemlerden geçmesi gerekiyor. O konularda da bir adım daha geçiyoruz. Ardından dördüncü adım, verinin değere dönüştüğü adım. Bu arada şunu da belirtmek isterim ki Hitachi Vantara olarak özellikle yerel kanunlara uymak, dünya çapında olabilecek tüm kurallara uymak konusunda hassasız.”

Radore ve KubeSphere bulut için işbirliği yaptı

Radore Veri Merkezi, konteyner bazlı bulut altyapılarına yönelik açık kaynak kodlu yönetim platformu KubeSphere ile teknolojik işbirliğine imza attı. Bu kapsamda KubeSphere'in tüm konteyner servis orkestrasyonları Radore Veri Merkezi'ndeki yerel sunucular üzerinden yerel veri

ile sağlanacak. Böylece tüm yerli bilişim regülasyonlarına uygun şekilde servis bazlı hizmet sunulması amaçlanıyor. Radore ve KubeSphere iş ortaklığı ile kullanıcıların alacağı yerli konteyner hizmetleri ile servis bazında (as a service) hizmetleri, gerçek anlamıyla

TL üzerinden ücretlendirmek ve 'kullandığın kadar öde' modeliyle sunmak mümkün olacak. İşbirliği kapsamında Radore, KubeSphere'in Türkiye ve çevre ülkelerdeki temsili, entegrasyonu, eğitim ve teknik destek faaliyetlerinden de sorumlu olacak. Bulut alanında,

konteyner, docker, mikro servisler ve bunları yöneten Kubernetes ortamları "geleceğin altyapı teknolojisi" olarak tanımlanıyor. Radore ise Temmuz ayı başında tanıtacağı yeni servisler ile bulut hizmetlerinde yerel anlamda geleceğin altyapı teknolojilerini sunmaya başlayacak.

HPE GreenLake Central kullanıma hazır

Hewlett Packard Enterprise (HPE), HPE GreenLake Central'ı müşterileri için genel kullanıma sundu. HPE'nin yeni gelişmiş yazılım platformu, tüm hibrit bulut varlıklarını çalıştıran, yöneten ve optimize eden bir operasyonel yönetim konsolunu içinde barındırıyor. Bu konsol da müşterilere tüm uygulamaları ve verileri için kesintisiz bulut deneyimi sağlıyor. HPE, hizmet olarak sunduğu servis portföyünü de

veri yönetimi ve veri depolama desteğiyle genişletti. Bu kapsamda Cohesity ve Qumulo ile gerçekleştirilen işbirlikleriyle barındırma (co-location) hizmetleri sunulmaya başlandı. HPE Türkiye Pointnext Servisleri Ülke Direktörü Murat Baysal, "HPE GreenLake, kurumların hızla değişen ihtiyaçlarını ve iş yüklerini esnek BT kaynakları ile daha basit bir şekilde, bulut ölçeğinde ve ekonomisinde

yönetebilmeleri için yeni çözümler ile genişlemeye devam ediyor. Aralık 2019'da müşterilerimiz için genel kullanıma sunduğumuz HPE GreenLake Central için yatırıma ve işbirlikleri kurmaya yapmaya devam ediyoruz. HPE olarak Cohesity ve Qumulo işbirlikleri ile kurumlara veri yönetimi ve depolama olanağı sağlıyoruz" yorumunu yaptı. Hizmet olarak sunulan HPE GreenLake, kullandığın

kadar öde ve ihtiyacın kadar ölçeklendir olanakları eşliğinde müşterilerin uygulamalarını, verilerini ve iş yüklerini kendi ortamlarında kesintisiz bir bulut deneyimi eşliğinde yönetebilmelerini sağlıyor. Böylece müşterilerin giderlerinden tasarruf etmelerine, operasyonel ve finansal esnekliklerini artırmalarına ve bir sonraki adıma hazır olmalarına yardımcı oluyor.

Sophos'un EDR çözümü yenilendi

Sophos, Uç Nokta Tehdit Algılama ve Önleme (Endpoint Detection and Response - EDR) çözümünü yeni ve gelişmiş özelliklerle güncelledi. Sophos EDR'nin yeni sürümü, sektörde kendi sınıfında hem güvenlik analistlerine hem bilgi teknolojileri yöneticilerine hitap etmek üzere tasarlandı. Yeni Sophos EDR, Sophos Intercept X Advanced with EDR ve Intercept X Advanced for Server with EDR sürümüyle birlikte geliyor. Yeni Sophos EDR, saldırıları ve tehditleri çok daha kolay ve hızlı tespit ederek, güvenlik analistlerinin

gereken tedbirleri almalarına yardımcı oluyor. Sophos, ayrıca siber saldırılarda sunucu kullanımının giderek yaygınlaşmasına ve bu gibi saldırıların tespitinde EDR'ın önemine dikkat çeken "An Insider View into the Increasingly Complex Kingminer Botnet" (Giderek Karmaşık Hale Gelen Kingminer Botnet'e İçerden Bir Bakış) başlıklı araştırmasını da yayınladı. Yayılmak için EternalBlue açığına kullanan fırsatçı bir botnet olan Kingminer, zorla 'deneme - yanılma' yoluyla şifreleri tahmin

ederek sunuculara erişim sağlamaya çalışıyor. Sophos EDR'nin yeni sürümü, bu ve benzer saldırıların izlerini tespit etmeye yönelik özel tasarlanmış sorgu motorlarına sahip. Pek çok gelişmiş fidye yazılımının sistemlere erişim sağlamak için kullandığını yöntemlerden faydalanan Kingminer'in gösterdiği davranışlar, aktif saldırı önleme yeteneğine sahip EDR çözümlerine olan ihtiyacı net bir şekilde ortaya koyuyor. Sophos'un State of Ransomware 2020 araştırması, fidye yazılımı saldırısıyla karşılaşan şirketlerin sadece

yüzde 24'ünün saldırıları zamanında tespit edebildiğini ve dosyalar şifrelenmeden önce durdurabildiğini gösteriyordu. Sophos EDR'nin sunduğu yeni yetenekler, güvenlik uzmanlarının ve bilgi teknolojileri yöneticilerinin normalde keşfedilmesi aylar süren tehditleri ve ihlalleri çok daha kısa sürede açığa çıkarmasına yardımcı olacak. Sophos EDR, organizasyon genelinde tam bir görünürlük sağlayarak, BT ekiplerinin olası tehditleri hızla tespit etmesini ve bunlara karşı koymasını sağlıyor.

DOSYA:

Açık Kaynak, Değerini Pekiştiriyor

Handan Aybars

Kodlar etrafında devleşen yapı

Açık kaynak ekosistemi sağladığı faydalar ışığında son yıllarda kurumsal tercih sebebi haline alıyor. Bireysel tüketici ilgisi gelişir, açık kaynağın potansiyeli küresel satın almaları ve işbirliklerini

geliştirirken, ulusal açık kaynak geliştirmeleri de doğal olarak önem kazanıyor. Bu geliştirmelerde entegrasyon yetkinliği ön planda olurken, açık kaynak ekosisteminin önemi de kullanıcıların önceliği.

KATMA DEĞER, DOĞRU BİLGİLERLE GÜÇ KAZANIYOR

BThaber, Red Hat sponsorluğunda "Açık Kaynak Dijital Dönüşümün Neresinde" isimli dijital etkinliği özel sektör ve kamudan yetkin isimlerin katılımı ile gerçekleştirdi. Açılış konuşmalarını Havelsan Genel Müdürü Ahmet Hamdi Atalay ve Red Hat Türkiye Kıdemli Çözüm Mimarı Koray Şeremet tarafından yapılan etkinlikte açık kaynağı farklı kılan nitelikleri ve özellikle koronavirüs sürecinde sağladığı faydalar, açık kaynak konusunda doğru bilinen yanlışlar ve önyargıları kırma sürecinde gelinen nokta ele alındı. Açılış konuşmasını Havelsan Genel Müdürü Ahmet Hamdi Atalay yaptı. Açık kaynağı 'insanlığın ortak malı' olarak tanımlayan Ahmet Hamdi Atalay, imece usulüyle dünyanın her yanından binlerce insanın katkı vererek geliştirdiği ürünlere dikkat çekti. Bu yönüyle herhangi bir ülkeye veya bir şirkete ait olmayıp, dünyaya ait olan açık kaynak uygulamalarının kullanılmasının 'yerli ve milliliğe' aykırı bir tarafı olmadığını hatırlatan Ahmet Hamdi Atalay, şöyle devam etti:

"İkinci konu da açık kaynak uygulamalarının en önemli özelliğinin kaynak kodlarının herkese açık olması. Dolayısıyla güvenlik açısından içerde neler olup bittiğini merak ediyorsanız içine bakmanıza imkan sağlıyor. Bu nedenle biz de Havelsan olarak özellikle son 3-4 yıldır açık kaynak kodlu yazılımlar ve bunların gerek kullanımı gerek yaygınlaştırılması konusunda büyük gayret sarf ediyoruz. Bunların başında da bizim yerli işletim sistemimiz Pardus geliyor ve bunu çok önemsiyoruz. Pardus TÜBİTAK'ta bir grup tarafından geliştiriliyor ve çok uzun yıllardır bu konuda kararlılıkla bu ürünü yaşatmaya çalışıyorlar. Bir ürünün yaşaması için onun hem sürekli geliştirilmesi hem de kullanımının yaygınlaştırılması gerekiyor. Biz de Havelsan olarak burada kendimize durumdan vazife çıkardık ve TÜBİTAK'a destek vermek gayesiyle bu yaygınlaştırma çalışmalarında kendimize bir rol biçtik. Onların da desteği ile biz ürün geliştirme tarafında değil, ama yaygınlaştırma tarafında kendimize bir görev aldık. Bu konuda da başta Türk Silahlı Kuvvetleri, savunma sanayii başkanlığımız ve onun çevresinde oluşturulmuş savunma sanayii ve kamunun kritik altyapılarında yaygınlaştırılması

ile ilgili bugüne kadar önemli faaliyetler yürüttük. Bunu artırarak devam ettiriyoruz. Şu anda üzerinde çalıştığımız konu da kapsamlı ve Milli Savunma Bakanlığı'nın 'Pardus'a göç programı' üzerinde çalışıyoruz. Bu proje belki de Türkiye'deki en büyük göç olacaktır kullanıcı sayısı açısından bakıldığında. Ama bunun dışında da çok başarılı uygulamalar var. Bu iş bir gönül işi, bunu vurgulamak gerek. Bu yapı dışı bağımlılığı ortadan kaldırıyor. İkincisi güvenlikle ilgili bazı soru işaretlerini ortadan kaldırıyor ve bu da çok önemli. Lisans bedeli ödemediğiniz için bunun bu şekilde bir maliyet boyutu da var. Ama bunların ötesinde bu işe inanmak gerekiyor. Bu şekilde bunun yaygınlaştırılmasının mümkün olduğunu biz birçok defa gördük. Örneğin; AFAD, Türkiye'de kamu kurumları içinde bu konuya en çok inanan ve kaynak ayıran kurumların başında geliyor. Biz de onlarla belli konularda beraber çalıştık ve şu anda AFAD hem merkezde hem illerde bunu yaygınlaştıran kurumların başında geliyor."

Hibrit bulutun temeli açık kaynak kod

Sunumunda açık kaynak geliştirme hakkında bilgiler paylaşan Red Hat Kıdemli Çözüm Mimarı Koray Şeremet, işin temelini 'şeffaf iletişim' olarak tanımladı. "Community, yani topluluklar bir araya getirilmeli ve büyük projelerde toplulukları bir araya getiren temel unsur da firmalar" saptamasını paylaşan Koray Şeremet, bir araya gelen büyük şirketlerin birlikte çalışarak, sorunların daha hızlı çözüldüğüne dikkat çekti. "Ticari olarak rakip firmalarla çalışıyoruz. Yani en büyük rakiplerimizle çalışırken, öte yandan kod geliştirirken onlarla işbirliği yapmamız da gerekiyor" diyen Koray Şeremet, şöyle devam etti:

"Çünkü herkes her konuda uzman olamaz ve farklı uzmanlıklar buluşunca, standartlar da oluşuyor. Farklı ticari kaygıları olan firmalar farklı standartlarda kod geliştiriyor. Çok çeşitli projeler var ve Pardus bunlardan biri. Linux ise çekirdek. Sağlıklı projelerde kod çeşitliliği ve işbirliği önemli. Yani tek başına firma bir firma yön vermiyor projeye. Pardus yaygınlaşsın istiyorsak, büyük bir topluluk ve bu da kişilerden değil, kurumlardan oluşmalı, Kubernetes örneği izlenmeli. İstikrarlı ve öngörülebilir bir yaşam döngüsünün olması da şart. Destek ve güvenlik özellikle özel sektörde çok önemli. Her hafta yeni açıklar çıkıyor ve firmanın arkasında olduğunu bilmeniz, 7/24 işleyen bir ekibin size yamaları gönderebilmesi, bunun ticari bir modele dönmesi lazım. Yani bir firma sizin için bunları takip edebilmeli. Bu da Red Hat iş modeli. Açık kaynak ürün geliştirip satıyorsanız, kodu sürekli geliştirip katkı sağlamanız lazım. Red

Hat kurumsal bir yazılım şirketi ve tek farkı geliştirdiği yazılımı paylaşması. Kodlar artık insanlığın ortak malı haline geliyor. İkincisi, bu katkılardan sonra açık kaynak yazılımları birleştirip platform oluşturmanız gerekiyor. Üçüncüsü bunun sertifikasyonlarını almak, üretimi destekleyecek bir yapı ile ticari hale getirebilmeniz gerekiyor. Milyonlarca proje var, ama bunların küçük bir bölümü kurumsal olgunlukta kullanılabilir ve biz de burada iş kritik kurumsal olanları buluyoruz. Birçok büyük bulut platformu Linux ve açık kaynak sanallaştırma sayesinde var. Hibrit bulut gelecekteki tek pratik yöntem. Bunu da konteyner sağlayacak ve hibrit bulut altyapısını destekleyecek. Son 4 yıldır konteyner işi ile çalışıyoruz ve işlerimizde birinci sırada bu var. Yıllar içinde büyüyor konteyner kullanımı. Gelecekte hibrit bulut tek alternatif ve altyapıların da buna göre hazırlanması lazım. Açık kaynak da bunun için tek yöntem. Ama burada öngörülebilir yaşam döngüsü çok önemli ve minimum 10 yıl bu ürünün kullanılmaya devam edebileceğinin garantisini verirsiniz, bundan sonra kurumlar bunu alıp kullanıyor. Biz bu garantiyi veriyoruz. Böylece uzun süre güvenerek kullanabilmeniz önünü açıyor."

Envanterinizi çıkartıp adım atmanız gerek

Etkinlik, BTHABER Şirketleri Grubu Başkanı Murat Göçe'nin yönettiği bir panelle tamamlandı. Panelistler de Havelsan Açık Kaynak Teknoloji Takım Lideri Ali Orhun Akkırman, Red Hat Türkiye Kamu Satış Müdürü Cankut Sertlek, Üsküdar Belediyesi Açık Kaynak Proje Sorumlusu Ferhat Alkan ve Eyüp Belediyesi Sistem ve Ağ Yöneticisi Hüseyin Güç oldu. 2017 yılında TÜBİTAK ile protokol yapıldığını, Havelsan'ın da yaygınlaştırma çözüm ortağı görevini üstlendiğini belirterek Pardus sürecine dikkat çeken Ali Orhun Akkırman, şöyle devam etti:

"Kamu kurumlarının ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapmaya başladık. Pardus kurup, desteği ve sorunları inceleme fırsatı bulduk. Analiz imkanımız oldu. Sunucu ve istemci olarak Pardus'u ikiye ayırabiliriz. Genelde Pardus istemci olarak ortaya çıkıyor, ama sunucu olarak da yetkin. Bizim yaşadığımız problemlerin en başında 'Pardus uyumlu olmayan' yazılımların belediyelerde kullanılması geliyordu. Kurumlarda analiz çalışmasını detaylandırmak gerektiğini, bunun için bir envanter raporu çıkartılması gerektiğini gördük. Çünkü kurum bile henüz Pardus ile karşılaşmadan önce ne gibi sorunlarla karşılaşacağını bilmiyordu. Bu çalışmalarını yaptıkça kurumlarda bilinç seviyesi daha da yükseldi."

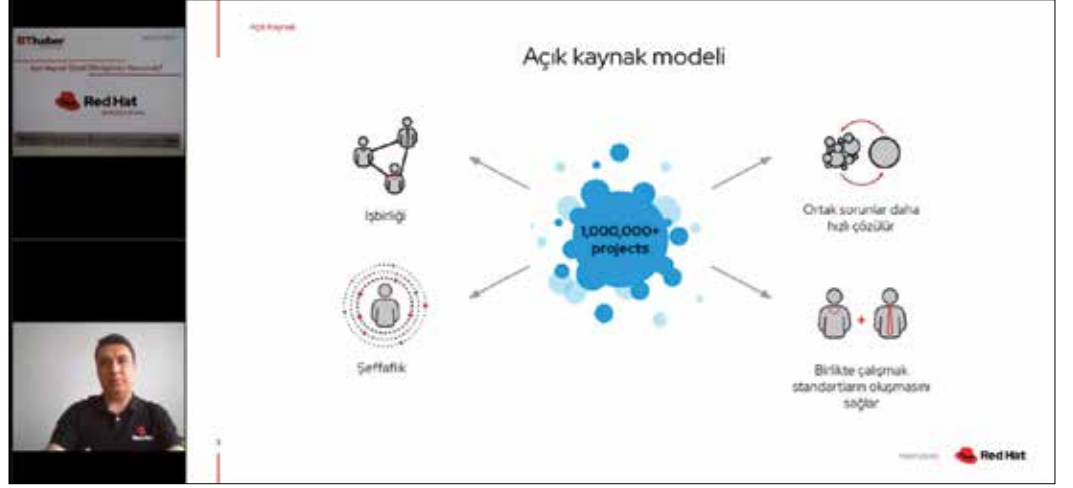
Önyargılar geride kaldı

Red Hat Türkiye Kamu Satış Müdürü Cankut Sertlek, Türkiye pazarında Red Hat'ın yaşadıklarını takipçilerle paylaştı. "Önyargıları kırmak ise en büyük sıkıntımız oldu" diyerek sözlerine başlayan Cankut Sertlek, şöyle devam etti:

"En önemlisi de açık kaynak olduğu için siber güvenlik oluyor. Hızlı biçimde bu güvenlik açıklarını kapatan bir takımınız olduğu zaman bu önyargıyı da yok etmiş oluyorsunuz. Sonra insanların önyargısı destek konusunda kendini gösterdi. "Acaba ihtiyaç anında bir muhatap bulabilir miyiz" dediler. Ama gördüler ki, muhataplık konusunda bizim kapalı kaynak kodu kullanan firmalardan hiçbir farkımız yok. Biz de ürünümüzün arkasındayız. Hatta gördüler ki bazı durumlarda çok daha yetkin desteğe de erişebiliyorlar. Çünkü Red Hat'te direkt sistem mühendisleri yanıtlar açılan çağrılar. Bu anlamda daha iyi destek aldıklarında da gördüler. Sonra bir 'yerli-millî' endişesi oldu özellikle son zamanlarda. Yerli bir ürün değil, açık kaynak ürünü ve 'biz yerli ürün kullanmak istiyoruz' şeklinde bir yaklaşım oldu. Ama bu konuda da görüldü ki, bizim yaptığımız şey yerli ve millî yazılımların ve uygulamaların, yani esas katma değeri yaratan hususları yerli ve millî olarak yazan firmalara bizim çok kapsamlı destek verdiğimiz ve bunun için yetkin bir platformu sağladığımızı gördüler. Böylece bu önyargılar bir bir yıkıldı. Akabinde birçok kurumla çok verimli çalışmalara imza attık. Açık kaynağın ücretsiz olduğu algısı da bizi en çok yıpratılan önyargılardan biri oldu. Açık kaynak ücretsiz bir yazılım değildir ve toplam sahip olma maliyeti daha uygun olan stratejik üretici bağımsızlığı sağlayan bir yazılımdır. Bu işin anahtar noktası ticarileşme ve bu olmadan bir yapının gelişmesi de mümkün değil. İlk başta açık kaynağa ücret ödeme konusunda bir stres vardı. Ama bunun yanlış olduğu, açık kaynağın ciddi bir katma değer taşıdığı anlaşıldı. Bakım ve geliştirme gibi başlıklar için bir ücretlendirme önemli. Bu yönüyle ticarileşme burada kritik bir nokta."

Test çalışmaları rehberlik etti

Murat Göçe'nin 'Bir belediyeyi Linux'a geçirmek nasıl oldu?' sorusuna ilk yanıt Ferhat Alkan'dan geldi. Üsküdar Belediyesi'nde yaklaşık 4 senedir açık kaynak kodlu sistemlere ve açık belge biçimine göç projesini yürüttüğünü belirterek sözlerine başlayan Ferhat Alkan, şöyle devam etti: "Bu iş için öncelikle 7 aylık bir Ar-Ge süreci yaşadık. Bu süreçte önce bir donanım testi yaptık makineler Linux kurduk. Bu yapıları test ettikten sonra da bütün programlarımızın listesini çıkardık ve varsa Linux sürümlerini yoksa Linux alternatiflerini belirleyerek Linux'a

geçirebileceğimiz makinaların bir listesini oluşturmaya çalıştık. Tüm bu işlerden önce de kullanıcıların yönetimi açısından tüm Linux Pardus makinaların Active Directory sistemine entegre çalışmasını sağladık. Bu da bilgisayarlar ve kullanıcıların yönetimi açısından önemliydi. Önce bu adımları atık. Sonra yazılım ve donanım testlerini gerçekleştirerek ilerledik. Sonrasında depo sunucu kurduk. Uzaktan yönetim için de bir sunucu kurduk ve bir pilot müdürlük belirleyerek, ki o da bilgi işlem müdürlüğü oldu, bu pilot müdürlükte kurulumumuzu gerçekleştirdik. Bu test işlemleri 7 ay sürdü. Çünkü adımların sağlam ve bilinçli atılması gerekiyordu. Hele de bir belediyede 'kervan yolda düzülür' mantığıyla ilerlenemiyor. Bu nedenle test çalışmaları bizim için çok önemli ve yol gösterici oldu. Bu işe en başından bir danışman firma ile girdik. Bunu da belirtmem gerek."

Kurması pratik, kullanması zorlayıcı

Yerel yönetimlerin açık kaynak geçiş sürecinin bir diğer örneği olan Eyüp Belediyesi'nde atılan adımları da Hüseyin Güç anlattı. 1994 yılından beri bilişim sektöründe olduğunu, son 5 yıldır Eyüp Belediyesi'nde görev yaptığını aktaran Hüseyin Güç, devam etti: "Ben aynı zamanda Pardus dönüşüm projesini de yürütmekteyim. Pardus'a

geçen ilk İstanbul ilçe belediyesiyiz. Pardus dönüşümünün ne kadar sürdürülebilir ve başarılı olduğunun canlı kanıtıyız. Pardus projesinin kendisi, Pardus kullandığınızda olanlar, Pardus'la beraber kullanmak zorunda olduğunuz uygulamalar ve sorun yaşadığınızda, bunları çözmek istediğinizde karşılaştıklarınıza odaklanacağım. Dijital dönüşüm bilgisayarlar üzerinde gerçekleşiyor. Pardus açık kaynak yapısı ile tüm süreçlerin yapılabileceğinin anlatılması bence büyük önem taşıyor. Kapalı kodlu işletim sistemleri ile beraber yapılabilecek konular belirli bir noktada sizin kontrolünüzden çıkıyor. Bu yönüyle dijital dönüşümün ilk başlangıç noktası işletim sistemi olmalı. İnsanların yeterli ekibi veya bilgisi olmadığı için, bu amaçla kaynak da bulamadığından dolayı projeye başlamadan veya başladıktan hemen sonra zorluğunu görüp vazgeçiyorlar. Sonuçta Pardus kolayca kurulup kullanılabilen bir işletim sistemi. Asıl sorun ise siz Pardus kullanmaya başlayıp bir şeyler üretmeye başladığınızda çıkıyor. Çünkü piyasada kapalı kodlu sistem tercih ediliyor. İşte bu yüzden Pardus kurmak basit ama kullanmak zor. Gerçek bir dönüşüm, açık belge biçiminin ülke genelinde kullanılabilir olması için gerekli çalışmaların başlatılması gerektiğine inanıyorum."

Şölen Lezzetleri HPE SimpliVity ile Dünyaya Ulaştırılıyor

Ülkemiz gıda sektörünün önde gelen markalarından olan ve 120'ye yakın ülkeye ihracı bulunan Şölen, artan iş gereksinimlerini karşılayabilmek için HPE'nin SimpliVity çözümlerine yatırım yaptı. Hiper Bütünleşik altyapı ile şirket dünyanın dörtbir yanına tek merkezden hizmet verirken kapasite, performans ve iş sürekliliği gereksinimlerini de karşılamış oldu.

Şölen, kurulduğu 1989 yılından bu yana; çikolata, çikolatalı ürünler, bisküvi, kraker, kek, şeker ve lokum pazarında Türkiye'nin lider şirketleri arasında yer alıyor. Çikolatadan şekerle hem ikramlık hem de hediyelik olarak geniş bir yelpazede ürünlerini tüketicilere sunuyor. Şölen'in 200'ün üzerinde ürün çeşidi bulunuyor. Ürünlerini Amerika'dan Belçika'ya, Maldivler'e kadar 120'ye yakın ülkeye ihraç ediyor. Dubai, Cezayir, Azerbaycan, Amerika, Suudi Arabistan, Almanya ve İngiltere'de bölge ofisleri; Levant Bölgesi, Kanada, Çin Latin Amerika'da da bölge müdürlükleri bulunuyor. Şirketin Gaziantep ile İstanbul'da 2 tesisi ve 2 bin 300'den fazla çalışanı mevcut.

Şölen'in BT Direktörü Ökkeş Bahar, dünya çapında tercih edilen lezzetli ve kaliteli ürünler geliştirmelerinin arkasında yatan değeri şöyle açıklıyor: "Tüm dünyada şirketlere denetim ve belgelendirme yapan kuruluşlardan biri olan SGS tarafından rutin kontrollerin dışında uygulanan BRC ve IFS denetimlerinden üst seviye olan AA ve High Level kategorisinde en yüksek puan alan nadir şirketlerden biriyiz. Dünyada binlerce mağazası bulunan Lidl'in gıda konusunda seçilen Türkiye'deki ilk stratejik tedarikçisiyiz."

Şölen yakın dönemde SAP'nin en üst uyarlaması olan SAP HANA'ya geçerek çok önemli bir yatırıma imza attı. Bu projeye eşzamanlı olarak

da BT altyapı modernizasyonunu sağlamak gündeme geldi. Bu noktada da şirket HPE'nin SimpliVity Hiper Bütünleşik çözümlerini hayata geçirdi. Şölen'in yatırım yaptığı yeni çözümü performans, güvenlik ve iş sürekliliği anlamında güçlü bir altyapıda yönetme ihtiyacı oluşunca altyapı arayışı ve seçimine gidildi. Bu ihtiyacı da Hiper Bütünleşik çözümlerin sağlayabileceğine olan inançla yatırım yapılması kararı alındı. "Şölen, vizyonu gereği her zaman yeniliklere açık olmuştur ve yatırımlarını bu yönde sürdürüyor" diyen Bahar, projeye karar verirken şirketin gelişen yeni ihtiyaçlarına ve SAP standartlarına cevap verebilen, esnek ve yalın bir altyapıya sahip olmayı hedeflediklerini belirtiyor.

Hiper Bütünleşik sistemler bütünsellik ve yönetim kolaylığı sağlıyor

Proje ile birlikte şirketin geleneksel BT altyapısı devre dışı bırakılarak tamamen Hiper Bütünleşik alt yapıya taşınmış oldu. Şirket aynı zamanda yenilenmiş bir felaket kurtarma altyapısına erişerek, kaynak kısıtlarını da aştı. SAP'nin öngördüğü tüm performans değerlerine ulaşıldı. Mail ve Fileserver gibi diğer sistemlerin veri boyutlarında ciddi oranda optimizasyon sağlanmış oldu. Hem depolama hem de uygulama katmanında genişleyebilir, geleceğe hazır bir BT altyapısına kavuşuldu.

Şölen'in BT Operasyon Yöneticisi Gökhan Sarrafgil, kurumda Hiper bütünleşik mimariye nasıl ve neden karar verildiğini ve HPE SimpliVity Hiper Bütünleşik çözümlerini hangi özellikleriyle tercih edildiğini şöyle aktarıyor: "

"Mevcut sunucu ve uygulama sanallaştırma platformumuzu sahip olduğumuz geleneksel alt yapı mimarisi ile büyütme çok zordu. Sunucu, depolama, yedekleme gibi farklı katmanların yönetimi yer almaktaydı. Bu büyük yapının genişletilebilmesi için bu katmanların farklı farklı planlanıp büyütülmesi gerekirdi. Bu tarz geleneksel mimarinin büyüme konusu bizim için büyük bir sorundu. Hiper bütünleşik sistemleri detaylı olarak inceledik ve farklı firmalarla görüşerek çalışmalar yaptık. HPE SimpliVity ile yapımızı daha kolay ve daha performanslı bir şekilde büyütebileceğimize karar verdik. Yaptığımız test çalışmaları ile bu yapının ihtiyaçlarımıza karşılık verebildiğini gördük. HPE SimpliVity ile tüm yapının tek bir yönetim konsolundan yönetilmesi ve uçtan uca felaket kurtarma çözümünü de beraberinde getirmesi HPE SimpliVity tercihimizde önemli rol oynadı. Şölen'in uzun yıllardan bu yana gerek altyapı gerek son kullanıcı ürünlerinde HPE

Şölen BT Direktörü Ökkeş Bahar

Şölen BT Operasyon Yöneticisi Gökhan Sarrafgil

ürünlerini kullanıyor olması da kararımızda etkili oldu.”

Gökhan Sarrafgil, HPE SimpliVity çözümlerinin sağladığı teknolojik üstünlük, kolaylık ve avantajları ise şöyle sıralıyor: “Şölen olarak S/4 HANA uygulama sunucularımızın tamamını HPE SimpliVity üzerinde konumlandırdık. Gerçekleştirdiğimiz bu yapı ile iş kritik sistemler için felaket kurtarma senaryosunu geliştirdik. Bu sayede servis veya uygulama bazında iş sürekliliği sağlandı. Bu mimari ile yatay büyümeye sahip olmuş olduk. HPE SimpliVity ile S/4 uygulama sistemlerinin saniyeler içerisinde yedeklerini alıyoruz ve ihtiyaç halinde saniyeler içerisinde yedekten dönüş sağlayabiliyoruz. Yeni yapı ile birlikte yaklaşık 10 saniye içerisinde bir sistemin yedeğini alıyoruz ve 1 dk içerisinde yedekten dönüş sağlayarak sistemi çalışır hale getirebiliyoruz. Kısacası HPE SimpliVity ile kapasite ve performans noktasında SAP'nin öngördüğü performans değerlerine ulaşıldı. Data boyutlarında ciddi optimizasyon sağlandı, hem storage hem de uygulama katmanında genişleyebilir, geleceğe hazır bir BT altyapısı kuruldu.

Hiper bütünleşik yapı ile depolama, yedekleme ve sunucu yönetiminin tek bir noktadan yönetiliyor olması bütünsellik ve yönetim kolaylığı avantajı sağlıyor. Tekilleştirme ve sıkıştırma özelliği sayesinde veri boyutlarımız daha az yer tutuyor ve daha fazla dijital veriyi depolayabiliyoruz. HPE SimpliVity ile birlikte 1,5:1 oranında tekilleştirme ve 1,4:1 oranında sıkıştırma oranları ile veri boyutunda ciddi bir tasarruf sağlandı. Yapının esnek ve ölçeklenebilir olması büyüme ihtiyaçlarımıza cevap verebiliyor.”

Ökkeş Bahar, benzer projelere girişmek isteyen kurumlara önerilerini ise şöyle sıralıyor: “Benzer projelere girişmek isteyen kurumlara öncelikle gerçek kaynak ihtiyaçlarını ve ileriye dönük kapasite ihtiyaçlarını tespit ederek bu ihtiyaçlarına cevap verebilecek model ve donanımı deneyimlemelerini önerebilirim. Aynı zamanda esnek ve kolay büyüyebilir bir yapı planlamaları, seçilen ürün ve çözümlerin kurulum konfigürasyonlarında yetkin iş ortağı ile çalışmalarını büyük önem taşıyor.”

Yatırımın hızlı geri dönüşünü hedefledik

HPE Türkiye Şölen'in dijital dönüşüm stratejisinde hedeflediği esneklik, verimlilik, performans ve iş sürekliliği değerlerini temel alarak projeye uçtan uca destek verdi. Detaylı teknik analizler ve PoC çalışmaları sonrasında şekillenen çözüm sayesinde kolay yönetim, yüksek veri güvenliği ve yatırımın hızlı geri dönüşü vb. de sağlanarak geleceğe hazır bir altyapı inşa edildi.

HPE Türkiye Satış Temsilcisi Ulvi Berat Şensoy projenin HPE Türkiye için önemini ve hangi yönleriyle öne çıktığını şu sözlerle açıklıyor: “Sektörün lider şirketlerinden biri olan Şölen'in teknolojiye ve teknolojinin katma değerine olan bakış açısı, yıllardır süren teknoloji ortaklığımızın temelini oluşturuyor. Bu ortaklığı yüksek katma değerli yenilikçi çözümlerimizle devam ettirmek, HPE Türkiye açısından projenin öne çıkmasını sağladı. Bizim için kritik olan, şirketin ihtiyaçlarını

doğru anlamak ve 5 yıllık projeksiyonda oluşabilecek ihtiyaçları öngörerek bir mimari yapı oluşturmak.”

Hiper Bütünleşik mimari ile SAP HANA tecrübemizi birleştirdik

Şölen'in S4 / HANA sistemine geçişini gerçekleştiren HPE Türkiye iş ortağı Elsa'nın sektörde 20 yıllık bir tecrübesi bulunuyor. Elsa uzman ekibi bu projede ilk olarak mevcut topolojideki iş sürekliliğinin yüzde 100 sağlanması için gerekli analizleri gerçekleştirdi. Bu kapsamda hiper bütünleşik mimarinin sıkıştırma ve tekilleştirme, anlık yedekleme ve yedekten dönme, iki node (uç) arasında anlık replikasyon (kopyalama) özellikleri ile uygulama katmanını tamamen iş sürekliliğine uygun bir model haline getirdi.

Elsa CEO'su Mert Ece kendileri açısından bu projenin önemini şu sözlerle ortaya koyuyor:

“Hiper Bütünleşik mimari konusunda Türkiye'de sayılı teknik ekibe sahip, bu teknoloji ile kritik birçok SAP HANA projesi yapmış ve geleneksel firmaların dışında aynı zamanda SAP Basis desteği verebilen bir şirketiz. Bu kapsamda özellikle HPE SimpliVity ve SAP HANA projenin temeli ve merkezi olunca, bu yetkinliklerimiz ve referanslarımız projeye ve bizim seçilmemize yüksek katma değer oluşturdu.”

Proje bileşenleri

- HPE SimpliVity Hiper Bütünleşik çözümleri
- HPE ProLiant sanallaştırılmış uygulama sunucuları
- HPE StoreOnce yedekleme çözümü

Proje hedefleri

- Üretim, planlama ve nakliye süreçlerindeki değişim ve yeniliklere cevap vermek
- Performans, güvenlik ve iş sürekliliği anlamında güçlü bir altyapıya sahip olmak
- SAP HANA standartlarına cevap verebilen bir altyapıya geçmek
- Esnek ve yalın bir altyapıya kavuşmak
- Kolaylıkla büyütülebilir ve genişletilebilir bir altyapı ihtiyacı

Başarı kriterleri ve kazanımlar

- Hız, bilgi doğruluğu, iyi planlama, daha taze ürün, daha hızlı talep karşılama, gıda güvenliği gibi konularda büyük bir gelişme sağlandı
- Hem depolama hem de uygulama katmanında genişleyebilir, geleceğe hazır bir BT altyapısı kurulmuş oldu
- Depolama, yedekleme ve sunucu yönetiminin tek bir noktadan yönetilmesi sağlandı
- Tekilleştirme ve sıkıştırma özelliği sayesinde veri boyutlarında tasarruf sağlandı
- Daha fazla miktarda dijital veriyi depolama şansı elde edildi
- Esnek ve ölçeklenebilir bir altyapı oluşturuldu
- Sistemin tek bir ekrandan kontrolü sağlanarak zaman tasarrufu ve yönetim kolaylığı elde edildi
- Yedek alma süreleri kısaldı
- Hata, problem ve olası darboğazlara karşı izlenebilirlik arttı

KONTEYNER VE MİKRO SERVİSLER AÇIK KAYNAKLA BÜYÜYOR

Red Hat Türkiye Genel Müdürü
Haluk Tekin

Açık kaynak; kodu görebilme, başkalarıyla fikir paylaşımını yeni bilgiler öğrenebilme, soru sorup çözüm önerilerinde bulunabilme, Red Hat Türkiye Genel Müdürü Haluk Tekin'in tanımladığı bir yapının içinde birlikte çalışarak daha hızlı inovasyon yapmak ve ilerlemek demek. Herkesin inceleyip değiştirebileceği ve zenginleştirebileceği kaynak kodları, bilginin de sorunsuz ve özgürce dolaştırılması demek. Son yıllarda büyük bir hız kazanan açık kaynak, Haluk Tekin'e göre artık neredeyse tüm dünyayı içine katıyor. "Google, makine öğrenme teknolojisinin tümünü açık kaynakla geliştirirken, Elon Musk yapay zekanın açık kaynağı temel alacağı üzerine

bahse giriyor. Açık kaynak, bugünün ve yarının inovasyonlarının önünü açan gücün ta kendisi" vurgusunu yapan Haluk Tekin, açık kaynak yazılımı kullananların tercih sebeplerinin başında daha fazla kontrol imkanının geldiğine işaret etti. Açık kaynak yazılımının tercih edilmesinin bir nedeni de daha güvenilir ve emniyetli olması. "Çünkü açık kaynak yazılımını herkes izleyip değişiklik yapabiliyor böylece programı ilk yazan kişi/kişilerin gözünden kaçan hata ya da atlamaları tespit edip düzeltebiliyor. Ayrıca, bir açık kaynak yazılımı üzerinde birden çok programcı çalışabildiği için, o yazılımı çok kısa bir sürede onarabiliyor, güncelleyebiliyor ve bir ileri seviyeye geçirebiliyorlar" açıklamasını paylaşan Haluk Tekin, açık kaynağın gelişmesinde ve yaygınlaşmasında yazılımcıların kişisel motivasyonlarının da önemine işaret etti. Haluk Tekin, açık kaynağın gelişimine yönelik beklentilerini de şöyle anlattı:

"Açık kaynak tabanlı projeler ve özellikle konteynerleşme, bugün firmaların dijital dönüşümlerinin ortak noktası olmaya başladı. Herkesin ortak hedefi olan hız ve çeviklik kazanıp rekabet avantajı yaratma vizyonu artık konteynerler ve onun sayesinde

kolaylaşan mikroservisler ile gerçeğe dönüştü. Bu açıdan bakınca, sektörel ayırım yapmıyorum. Tüm sektörlerde kurumlar açık teknolojinin ve ona eşlik eden topluluk çalışmalarının ticari değerinin farkına vardı ve açık kaynaktan giderek daha da artan oranlarda faydalanmaya başladı. Kamuda da özellikle Red Hat Enterprise Linux'a, sanallaştırma, otomasyon ve konteynerleşme alanlarına ilgi var. Finans ve telekom sektörleri önde koşuyordu, ama artık ulaşım, enerji, perakende, otomotiv ve hızlı tüketim ürünleri gibi diğer sektörlerde de açık kaynak kullanımı artıyor. Sürekli etkinlikler ve web seminerleri düzenleyip yeni teknolojileri ve trendleri paylaşmak için çabalıyoruz ve hemen her ortamı kullanıyoruz. Kadromuzda gerçek anlamda bu işin fanatığı olan kişiler yer alıyor. Bunun dışında, açık kaynağın kamuda yaygınlaşmasını önemsiyoruz. Burada verimliliği artıran sayılamayacak kadar çok nokta var. Devletin şirketleri cesaretlendiren çabaları var ve bunların artarak devam etmesi gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca, Red Hat'ın Akademi programı var ve üniversitelerimiz bundan yararlanarak, öğrencilerine ve dolayısıyla ülkemize kaynak yetiştirme açısından katkılar yapabilir."

BİLİŞİMİN MOTİVASYONU AÇIK KAYNAKLA DEVLEŞİYOR

Profelis Yönetici Ortağı
Türker Gülüm

Özgür ve açık kaynak kodlu yazılımların kapalı kaynak kodlu ya da sahipli yazılım olarak adlandırılan ürünlerden kavramsal açıdan çok farklı olan özelliklerinin iyi anlaşılması önemli. Profelis Yönetici Ortağı Türker Gülüm, bu yorumunu, "Yazılım geliştirme ve sonrasında da kullanım süreçlerindeki farklılık ya da "özgürlük", sahipli yazılımların üzerine hiçbir katma değer koymadan satarak veya yalnız kendilerine tanınmış sınırlar içinde hizmet vererek yaşamını sürdürmeye çalışan firmaların küçülmesine neden olmaktadır" diyerek açıkladı. Özgür ve açık kaynak kodlu yazılım ürünleri, bilişim sektörünün son yıllardaki lokomotifidir. "Hatta kapalı kaynak kodlu yazılımlar geliştirip yıllarca açık kaynak kodlu yazılım ürünlerini

"lisanssız" diye lekelemeye çalışan kimi sektör firmasının son birkaç yıldaki değişimi ve bayrak kapma savaşı yıllarını özgür yazılıma vermiş olanları hayretlere düşürmekte" eleştirisini yapan Türker Gülüm ekledi: "Açık kaynak ifadesinin yazılım kodlarıyla sınırlı kalmadığı ve açık kaynaklı donanım, açık kaynaklı ilaç, açık bilim, açık veri ve doğal olarak açık standartlar gibi kavramlarla bütünsellik oluşturduğunu görüyoruz. Açık kaynak akımıyla, üreten tüketiciler tarafından ürünün, yazılımın veya bilginin üretilmesi bireylerin kendi katkıları nedeniyle üretileni daha çok sahiplenmesine neden olmaktadır."

Temelde özgür ve açık kaynak kodlu yazılımların yaygınlaşmasını tetikleyici etkenlerin bir bölümü olarak "özelleştirilebilir" olması veya gereksinimlere göre değiştirilebilir olması gösterilebilir. Bir konu da aynı sorunları yaşayanların çözümü birlikte bulabilecekleri özgürlük ortamının bu tür yazılımlarla sağlanmış olması. Türker Gülüm, şöyle devam etti: "Katkıcularını aynı standartlar kod yazmasını konusunda da eğiten yapıyla özgür ve açık kaynak kodlu yazılımlar, farklılaşmalara da izin vermekte. Her bir yeni katkı ürünün daha iyiye gitmesine neden olmaktadır, daha

iyi katkıları yapan katkıcular ise proje içinde daha da etkin duruma gelebilmekte. Geçmiş 20 yılın deneyimiyle Türkiye'de hem kamu kurumlarının hem özel sektörün özgür ve açık kaynak kodlu yazılımlara bakışı, ilgisi ve eğilimi artış göstermekte. Birçok kamu kurumu artık sadece maliyet avantajı için değil işlevselliği."

"Satın alma alışkanlıkları değişmeli"

Birçok Avrupa ülkesindeki düzenlemelere karşılık Türker Gülüm'e göre, Türkiye'de ne Kamu İhale Kanunu ne de ikincil mevzuat olarak pozitif ayrımcılık yapıldığını söylemek zor. Ancak, kamu kurumlarının açık kaynak kodlu yazılımlara sıcak bakmasına neden olan gelişmeler de var. Türker Gülüm, bunu şöyle örnekledi:

"Özgür ve açık kaynak kodlu yazılım ürünlerinin lisans maliyeti yerine temelde yalnız emek maliyeti olması kamu kurumlarının bütçe kalemlerini değiştirmekte. Lisans maliyetlerinden hizmet kalemlerine doğru kayan giderlerin bir diğer anlamı da yurtdışına giden ödemelerin azalması ve yurtiçi hizmet tedariki ile ilgili ödeneklerin yükselmesi. Bu aşamada kamu kurumlarındaki satınalma alışkanlıklarının değişmesi gerek."

8 yıllık eğitimin 8 ayında BT yatırımı yok

8 yıllık kesintisiz eğitimin ilk öğretim yılını BT yatırımları anlamında bol vaatle geçirdik. Haziran ayında yapılacağı söylenen donanım ve yazılım ihalesine henüz çıkmadı. Bugüne kadar eğitime katkı payları ile başlıardan toplanan paranın 105 trilyon 854 milyar liraya ulaştığını belirten Milli Eğitim Bakan Hikmet Ulugbay, geçmişte yapımına başlanan okul in-

şaatlarının tamamlanması, ek derslikler, okulların bakım ve onanımı ile taşınmaz eğitim sistemi için bu öğretim yılında 56 trilyon lira harcadığını söyledi.

Bakan-, 8 yıllık temel eğitimin finansmanının Dünya Bankası'ndan alınacak krediyle de destekleneceğini, toplam 600 milyon dolarlık kredinin ilk dilimini olan 300 milyon dolar için

bu ay sonunda anlaşma imzalanacağını da belirtti. Temmuz ayı sonlarına doğru da kredinin kullanılmasına başlanacağı öğrenildi. Bu arada 3 bin teknoloji laboratuvarı kurulacak olan okuldaki öğretmenler için eğitim de başlıyor.

Bakanlığın yürüttüğü çalışmalar ise sektörde büyük bir kaygıyla izleniyor. Bakanlığın 'hazır' dediği teknik şart-

namenin günümüz teknolojisini yansıtmayacağı endişelerini dile getiren sektör yetkilileri, muhtemelen bu ihalede elde kalmış ve demode olmuş PC'lerin alınacağını öngörüyor. Ayrıca bir başka yönden değerlendirme yapan yetkililer, Bakanlıkta projeyi başlatacak ve cesaretle uygulayacak kişilerin olmayışını da dile getiriyor.

(Sayfa 4)

IBM-Arena ortaklığında

son nokta

2 yıldır süren IBM Türk-Arena ortaklığında son nokta kondu. HP ve Compaq'ın yanı sıra IBM PC'lerinin dağıtımını da yapan Arena, IBM'in pazarda rekabet

çi bir fiyat politikası izlemediğini söylerken IBM de Arena'nın markaya odaklanmadığını savundu. (Sayfa 19)

Sektörün Tübisad'a ihtiyacı var!

28 Mayıs 1998 tarihinde yapılan genel kurul toplantısında kapanmanın eşiğinden dönen Tübisad'ın geleceği, 2 Temmuz 1998 tarihinde yapılacak geniş katılımlı bir toplantı ile belirlenecek. Toplantı öncesinde görüşlerini aldığımız Tübisad üyeleri, derneğin ne olursa olsun hayatını sürdürmesi ve kendisini toparlaması gerektiğine inanıyor ve hemen hepsi tek bir görüşte birleşiyor: "Sektörün Tübisad'a ihtiyacı var." (Sayfa 16)

Gümrük Müsteşarlığı Modernizasyon Projesi Birim Başkanlığı Proje Birim Başkanı Cahit Soysal.

Türk gümrükleri dünyayı yakaladı

Türkiye gümrükleri, Gümrük Müsteşarlığı adıyla başlatılmış olduğu modernizasyon çalışmalarının ilk projesi olan İstanbul Gümrükü Otomasyonu adımı tamamladı. 29 Haziran 1998 tarihinde İstanbul Yeşilköy Atatürk Havalimanı'nda modernizasyonu yapılan gümrük çıkış gümrüklerinin açılışı yapıldı. (Sayfa 16)

PC'de umutlar ikinci 6 aya kaldı

Kişisel bilgisayar pazarında yer alan şirketlere göre, 1998'in ilk üç ayı bayram tatilleriyle harcadı, ikinci üç ayda pazan canlandırmak için büyük yatırımlarla yapılan ilginç kampanyalara yatırımları geri döndürmedi. Yılın ilk altı ayında yaşanan bu durgunluk, yetkililer tarafından PC pazarına özgü olmayıp, Türkiye'nin genel ekonomik durgunluğunun bir yansıması şeklinde değerlendiriliyor.

(Sayfa 20)

Tursoft Çin kapılarını ortaklarına açtı

Çin, Türk BT şirketlerine Tursoft aracılığıyla kapılarını ardına kadar açtı. KoçSistem-CATIC ortaklığında Çin'de kurulan Beijing RAM şirketi ile Pazarlama Temsilciliği anlaşması imzalayan Tursoft, böylece tüm ortaklarının pazarlanabilir ürün ve hizmetlerinin Çin'de de pazarlanmasını sağlayacak.

(Sayfa 13)

İletişim sayfalarında bu hafta...

- Uydu iletişimde finale doğru (Sayfa 24)
- F-16 öreline hatunda kablosuz yerel ağ (Sayfa 25)

EVRENSEL

AKIN EVREN

Özgürlüğün resmi...

Gazete haberlerinin ömrü kelebekler kadar kısa. Sayfalarını hisirdatarak çevirirken pek çok habere ayırdığımız süre bir dakikadan da azdır. Geçen hafta içinde okuyup geçtiğim bir haberin ayırına çok sonra vardım.

(Devamı 2. sayfada)

TURKCELL

1 SORU 1 CEVAP

Türkcell Müşteri Hizmetleri ne zaman ulaşabiliriz?

313 00 00 (pbx) ya da 0800 211 63 00 olarak 0800 211 63 00 numaralı telefonlardan ulaşabilirsiniz. Türkcell Müşteri Hizmetleri'nin 24 saat hizmetiniz için yanınızda olmasını istiyorsanız, 24 saat boyunca arayabilirsiniz.

Türkcell Müşteri Hizmetleri: 0800 211 63 00 (acizsiz) / (212) 313 00 00 (pbx) www.turkcell.com.tr

İstihdamın da işverenin de öncelikleri yeniden şekilleniyor

Koronavirüs süreci iş hayatında, istihdam yapısında önemli değişimleri beraberinde getirdi. Evden çalışma bu değişimin ilk akla gelen örneği, ama buzdağının görünmeyen yüzünde çok daha büyük ölçekli ve köklü bir değişim söz konusu olacak.

Bunun yanında çalışanlar için motivasyonu artırmak da şirketler için mali avantajlar sağlamak ve çalışan bağlılığını artırma odaklı bir iş modeli idi. "Ama pandemi öncesinin bu adımları artık bir zorunluluk haline geldi" vurgusunu yapan Armağan Bayraktaroğlu, toplantının düzenlendiği 20 Mayıs'ın Uluslararası İnsan Kaynakları Günü olduğunu da sunumunda belirtti ve şöyle devam etti:

"Türkiye'de yapılan araştırma pandemi sonrası birçok işyerinin evden çalışma modeline geçtiğini gösteriyor. Bu zorunlu geçiş karşılık, buna çok alışık olmadığımız da görülüyor. Bunun bir örneği olarak yüzde 76'lık bir grup uzaktan çalışma kısmını yeni deneyimliyor. Bu da hepimiz için yeni değerlerin oluşturulacağı yeni bir dönem anlamına gelecek. İş yapma kültürü bu yönde oturmuş firmalar ise bu yolda daha avantajlı olacak. Eğitim gibi süreçleri güçlü olan firmalar burada avantajlı oluyor. Online eğitim süreçleri de uzaktan çalışma hayatını etkileyecek. Online mülakat ve performans yönetiminin yapılması gibi adımlar da uzaktan çalışma iş modelini destekliyor. Anketler gösteriyor ki artırılmış gerçeklik ile oryantasyon da burada önemli oluyor. Dijital işgücü ile sağlık sorunları ve bunların işin sürekliliği konusunda etkileri söz konusu olabiliyordu. Pandemi ile bu daha

da kritik hale geldi. Çünkü bir sağlık sorunu ile dijital işgücü önem kazanıyor. Dijital işgücü ile uzaktan çalışma veya ofiste mesafeli çalışmaya uygun bir platform oluşturmak gerekiyor. Bunun bir örneği olarak kağıtlar elden ele dolaşmamalı ve bunun için formu bulunan bir platform olmalı. Toplantı mesajlaşma gibi başlıklarda insan kaynakları uygulamaları da kurumsal riskleri en aza indiriyor. Salgın sonrası tüm kurumlar uzun veya orta vadeli stratejik düşünerek, dijital yapılarına yatırım yaparak insan kaynaklarını ve dijital gücünü kuvvetlendirecek. Mobilite alışkanlıkları da pandemi öncesi çok önemliydi. Hatta Y ve Z nesli için bu çok önemli bir konseptti. Yeni düzenle bu bakış açısı değişti bazı noktalarda. Örneğin; uçak yolculuğu gerektiren pozisyonlar azalacaktır. Bu nedenle destek hizmeti verilen lokasyon sayısını artıracaktır firmalar. Çünkü maliyet artacak, çalışanlar da mobil hayatı sağlık riskinden dolayı pek tercih etmeyecek. Kurum kültürünün yerleşmesi bu nedenle daha zor hale gelecek. Pandemi ile beraber gelişen sosyal devlet anlayışı var. Amerika ve İngiltere gibi ülkelere karşı Almanya ve Türkiye gibi ülkeler burada öne çıkıyor sosyal gücü ile. Kaliteli insan kaynağını elde tutmak için bu bakış açısı sosyal şirket algısı ile öne çıkacak. İnsan kaynağı için şeffaf iletişim önemini artıracak. Dijitalleşen insan kaynağı, süreçler için önemli bir destek."

Bu gerçeği gündemine alan BTvizyon Dijital etkinliği "Yeni Düzendeki İK'nın Rolü" başlığında 20 Mayıs'ta uzman isimleri buluşturdu. Açılışı yapan House of Human Kurucu Ortağı Nuri Murat Avcı, "Yeni Düzen / Yeni İK" başlıklı sunumuyla koronavirüsün kısa vadeli etkilerine ve uzun vadede yaratacağı değişime odaklandı. Bu yeni virüsü çevik ve yıkıcı özelliklere sahip olarak tanımlayan Nuri Murat Avcı, koronavirüste VUCA, yani 'volatility' (dalgalanmak), 'uncertainty' (belirsizlik), 'complexity' (karmaşa) ve 'ambiguity' (belirsizlik) durumunun hakim olduğuna işaret etti. Nuri Murat Avcı, şöyle devam etti:

"VUCA konsepti ile karmaşa ve kaos artıyor. Zihnimiz zehirlenmeye başlıyor ve topluluklarda suçlayıcılar ve kurtarıcılar, kurbanlar ve kurtarıcılar ortaya çıkıyor. En büyük hastalık 'hovid' ise umutsuzluk virüsü hastalığı yani 'hopelessless virus disease'. Duygusal bağışıklık sistemi güçlü olanlar buna dayanıyor. 17 başlık var ve bunlarda iyileştirme yapamazsak, bu uyarılara dikkat edilmezse yeni vukuatlar olur. İnsanların temel metaforları var ve denge, dönüşüm, kontrol, kaynak gibi temelleri istiyorlar. İnsanlar ayrıca güvence ve kontrolünün kendisinde olacağı yaşamlar istiyor. İnsan

kaynaklarının gelecekteki ana konuları da işte bunlar olacak. Dünya mutluluk araştırması her yıl yapılıyor ve insanlar anlam yüklü bir işin, güvenli bir geleceğin, kendi gemisinin kaptanı olmanın peşinde. Bu noktadaki profesyoneller de bunlarla ilgilenmeli. Çünkü bu başlıklar, alışkanlıklarımızı değiştirmemize yol açacak. İnsanların performansını potansiyeline yakınlaştırmak bu yönüyle önemli."

Dijital işgücünün kriterleri

"Dijitalleşen İK'nın Yeni Döneme Katkıları" başlıklı sunumuyla, dijital etkinliğin Premium sponsoru Bilişim A.Ş. Şirketi'nde Arentech Kurucusu Armağan Bayraktaroğlu, önemli bir gerçeğe dikkat çekerek sunumuna başladı: Birçok şirket zaten uzaktan çalışma modellerini araştırıyordu.

Ofise dönüş için detaylı planlama

Etkinlik kapsamında düzenlenen panel, "Büyük 'Dönüş'üm'de İK'nın Rolü" başlığında uzman isimleri bir araya getirdi. DISC Akademi Genel Müdürü Eylem Gürgeç'in yönettiği panelin katılımcıları ise CarrefourSA İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcısı Bahar Tura, Doğuş Yayın İK Direktörü Deniz Doğan,

BiTaksi & Getir İnsan Departmanı Direktörü Özlem Salur ve panele Singapur'dan katılan HH Healthcare Berhad Yetenek Yönetimi İnsan Kaynakları Başkan Yardımcısı Tolga Eryoldaş oldu. Pandemi sürecinin insan kaynaklarına dokunan tarafına odaklanacaklarını ve büyük dönüşümü ele alacaklarını belirten Eylem Gürgeç, koronavirüs döneminde şirketlerin işbaşı yapma stratejisine odaklandı. İşbaşı yapma kararı alırken dikkat ettikleri hususları Bahar Tura şöyle anlattı:

"1 Haziran itibarıyla büyük dönüşe hazırlanıyoruz. Temmuz ayı itibarıyla de ofiste çalışan oranı artacak. Mart ayından beri kriz yönetimindeydik. Şimdi ise 1 Haziran itibarıyla değişim yönetimine geçeceğiz. Böylece farklı iş yapış modellerine açılacağız. Mart ayı itibarıyla eve geldiysek, şimdi de kapsamlı biçimde ofise dönüşü çalışıyoruz. Bu konuda Sabancı Grubu ile uyumlu biçimde ilerliyoruz. İlk etapta çalışanların ve ailelerinin sağlığını korumak ve bu noktada ofis ortamına önem göstermek bizim için önemli. Korona ile mücadeleyi desteklemesi adına iş planlarımız için bir ofise dönüş planlıyoruz. Hijyeni ve güvenlik politikalarını değerlendiriyor, sağlığı koruyucu önlemler alıyor ve dış kaynak sağlayıcılarla da işbirliği yapıyoruz. İş ortaklarımızı da bu sürece dahil ettik. Genel ilkeler 6 kısım ve bunları üç döneme ayırdık. Haziran ayı ilk faz, Temmuz ayı ikinci faz ve ülke genelinde normale dönüş üçüncü faz da tümünden normale döndüğümüz nokta olacak. Çalışanlarımız için ofis ortamında uyulması gereken kurallar madde madde belirlendi ve çalışanlara duyuruldu. Ofise giriş ve çıkış kuralları, yemekhane kuralları gibi birçok başlığı organize ettik ve iletişimi de sıkı tutuyoruz. Çalışanlarımızın haklı endişeleri var ve içlerinin rahat olmasını sağlamak istiyoruz. Online eğitimlere daha da ağırlık veriyoruz. 1 Haziran itibarıyla kendimizi işimize verebileceğimiz bir ortam yaratmayı hedefliyoruz."

"Yaşayarak öğreneceğiz"

Büyük dönüşe hazırlanılırken yapılması gerekenlere dikkat çeken Deniz Doğan da bu sürece tedbirli yaklaştıkları bilgisini verdi. Yayın sürekliliği adına çalışan sağlığını korumanın kendileri için önemli olduğunu belirten, dönüşüm sürecini de buna uygun planladıklarını vurgulayan Deniz Doğan, şöyle devam etti:

"Sosyal mesafe alanları düzenlemesi gibi önlemlere devam edeceğiz. Bir süre nöbetleşe çalışma modeli olacak. Evde izolasyonda kalan insanların başışıklık sisteminin zayıflamış olabileceği konuşuluyor. Biz de tedbirli ve dikkatli oluyoruz. Ofise gelince kaygıları artacak çalışanlarımız olacak ve yaptıklarımızı onlara gösterebileceğimiz çalışmalarımız önemli olacak. İnsan kaynakları ekipleri olarak her şeye hazırlıklı olmanın gerektiği bir döneme giriyoruz. Hepimiz için sıfırdan tecrübe edeceğimiz bir sistem olacak ve yaşayarak öğreneceğiz. Biz bundan 3-4 ay önce çalışma saatlerimizi oynatmakta bile zorlanıyorduk. Ama şimdi şirketin yüzde 60'ı evden çalışıyor ve olabileceğine ihtimal vermediğimiz bir döneme geçtik. 10 yılda gelinecek noktaya 1-2 ayda gelindiği zaten konuşuluyor. Bu dönemin çok örnek alınması gereken iyi bir test dönemi olmadığı kanısındayım. Evden çalışma gibi konuların üzerinde herkes yine düşünmeli."

"Sosyalleşme de özlendi"

Özlem Salur da kurumsal işbaşı stratejilerini izleyicilerle paylaştı. Üç faaliyet noktaları olan Getir, BiTaksi ve GetirYemek yapılarının üçünün de koronavirüs sürecinden etkilendiğine dikkat çeken Özlem Salur, detayları şöyle anlattı:

"Önce çalışanlarımızı eve gönderdik. Çünkü çevik bir startup'ız ve çalışanlar çantaları ile geliyor. Aldığımız bu kararlar herkes laptopunu çantasına koyup evine gitti ve ertesi gün herkes online idi. Dönüş için önlemleri alıyoruz ve Haziran ayını

planlıyoruz. Asansör kullanımı, servisler, yemek yeri gibi birçok başlığı konuşuyoruz. Terasların olduğu bir ofisimiz var ve çalışanların yüzde 33'ünü ofise getireceğiz, hepsini değil. Tüm ofis çalışanlarımıza bir araştırma gönderdik ve hangi işlerin evden yapılabileceğini gördük. Onlara sorduk 'işe mi gelmek istersiniz?' diye. Sosyal şirket olma kısmını samimi biçimde yapmaya çalıştık. 'Evden çalışmak istiyorum' diyene de bu imkanı vermek bu yönüyle önemli. Zaten yüzde 33'le aldığımız anket sonuçları paralellik sergiledi ve çalışma gruplarını buna göre organize edeceğiz. Güvenlik ve sağlık çalışanın kendini iyi hissetmesi adına önemli. İkinci konu da bu süreçte iyi dersler edindik ve kaslar geliştirdik. Bunu devam ettirmek ve büyük dönüşe geldiğimizde bu kasları işler kılmak istiyoruz. Uzaktan çalışma ile eğitimler ve toplantılar verimli oldu. Dolayısıyla birçok şeyi özledik sosyalleşme gibi... Kurumsal yaş ortalamamız 27 ve tüm ekip birbirini görmek istiyor. Bu yönüyle dijitalde yapabileceğimiz sınırlı ve iki dünyanın verimli buluşması önemli. Herkesin kendi doğrusu var ve biz de kişiye göre planlama yapmaya odaklanıyoruz."

"Korona, değişiklik ihtiyacını yüzümüze vurdu"

Dünyanın en büyük sağlık gruplarından biri olan IHH Healthcare Berhad'ın yetenek yönetimi ve insan kaynaklarının sorumluluğunu üstlendiğini belirten Tolga Eryoldaş, bir gerçeğe dikkat çekerek sözlerine başladı: "Hastanede çalışan herkes çok yoruldu. Bu süreç, hazırlıklı olmanın ve

sakin kalmanın, doğru planları yapabilmenin ne kadar önemli olduğunu gösterdi." Bu yapıda karar alırken empati kurup insanları anlamaya çalışmanın da önemli olduğunu hatırlatan Tolga Eryoldaş, şöyle devam etti:

"Kararsızlık ve hızlı karar almaktan uzak durulmalı. Ülkeler arasında farklar var. Çin ve Hong Kong'da hayat normale döndü, biz de 1 Haziran'da döneceğiz ve grup grup çalışacağız. Farklı modeller oluyor ülkeler arasında. Dönüşün iki boyutu fiziksel ve psikolojik olarak var ve benim uzmanlık alanım da bu yani güven kültürü. Bazı işlerin açılmasının sebebi de koronanın geçmesi değil, şirketlerin ve ülkelerin karar vermek zorunda kalması. Çalışanların psikolojik boyutu burada öne çıkıyor ve insanların işlerini yitirmeyeceği ile ilgili mesajlar vermek gerekiyor. Şirketler ve bireyler güven paydasında buluşmalı. Bu süreçte güven ne kadar önemli olduğunu gösterdi. Türkiye 'VUCA dostu' bir ülkeydi. Enflasyon yüksekti, maaşlar erirdi, bize her gün VUCA idi. Dolayısıyla bunun avantajlarını belki şimdi görüyoruz. Türk girişimcisinin ve Türk yöneticisinin dünyaya yayılmasının sebebi bu ekonomik sıkıntılar oldu. Çünkü panik olmadan işe giriyoruz ve bu önemli bir avantaj. Yaptıklarımızı geliştirerek devam etmeliyiz ve korona bir değişiklikleri yüzümüze vurdu. 3D yazılımlar üretim sektörünü, sanal gerçeklik eğlence sektörünü, korona da psikolojimizi ve iş yapış tarzımızı değiştiriyor. Şirketler hız, verimlilik ve sonuç istiyor ve biz de teknoloji ile gelen yardımcı araçları daha da fazla kullanacağız."

BT / haber

haftalık bilgi ve iletişim teknolojileri gazetesi

www.bthaber.com.tr

İnterpro'nun Ankara toplantısında Yazılım Telif Hakları Bildirisi doğdu

Yazılımın sahibi üretici şirkettir!

Türkiye BT sektöründeki şirketler gerek kamu gerekse özel sektörde yüzbin, milyon dolarlık yazılım projelerine imza atıyor. Yazılım üzerinde aylarca, yıllarca çalışılıyor, metodoloji oluşturuluyor. Birçok uzman, yazılım projesinde fikrini, beyin emeğini ortaya koyuyor. Projeyle yatıp projeyle kalkıyor. Sonra o yazılım projeleri ne oluyor? Kullanıcı şirketin malı mı oluyor, yoksa üretici şirketin malı olup kuruluşa hizmet vermeye devam mı ediyor? Sektörümüzde genellikle bu

türden yazılım projeleri kullanıcının tekeline geçiyor. Yani yazılım şirketi bazen konunun önemini kavrayamamaktan, bazen projeyi almak için ya da bilinçsizliğinden dolayı kendi projesine sahip çıkmıyor, çıkamıyor.

Tartışılan bir başka konu da yazılımın bakımının bir başka şirket tarafından yapılabileceği. Burada da yazılımın kaynak kodlarının kullanıcı şirkete verilmesi ile telif haklarının aynı şey olmadığını savunuluyor.

Bilişim sektörümüzü

yakından ilgilendiren bu konular geçtiğimiz hafta İnterpro'nun düzenlediği Ankara toplantısında tartışıldı ve yalnız tartışılmakla kalmadı; ortaya toplantıdaki tüm Ankaralı şirketlerin altına imza attığı bir bildiri çıktı. Yazılım Telif Hakları Konusunda Yazılımcıların Ankara Bildirisi'ni taşıyan metni Bilişim Ltd. Genel Müdürü Prof.Dr. Aydın Koksall kaleme aldı. Bu bildiri maddelerinin tüm sektörce sahip çıkılması ve savunulması öngörülmüyor.

(Sayfa 16-17)

Kıbrıs, BT'de yasal düzenleme beklüyor

BT/haber geçtiğimiz hafta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeydi. Politik olarak dünyanın en stratejik bölgesi

olan KKTC artık bu yönüyle değil, teknolojilerine bakışını kamu ve özel bilgi ve iletişime verdiği önem ve bu konuda yaptığı yatırımlarla da

gündeme gelmek istiyor. KKTC'nin bilgi ve iletişim teknolojilerine bakışını kamu ve özel sektör, üniversiteler ve hükümet açısından inceledik. (Sayfa 16-17)

Doğal afetler kapıya dayanınca...

Kamuda coğrafi bilgi sistemleri yatırım

Tübisad'ta güven krizi çözüldü

Adaylar tamam, yola devam

Üyelerden yeterli ilgiyi görmediği ve yönetim kuruluna aday çıkarmadığı için bir süredir güven bunalımı yaşayan Tübisad, krizi çözmek için düzenlenen toplantıda yönetim kurulu üyeliğine 28 kişinin talip olmasıyla aday bolluğu yaşadı.

(Sayfa 12)

EVRENSEL

AKIN EVREN

Hazıranda ölmek zor...

Doğanın güçleri zaman zaman gazaba gelip kükreyince ne denli güçsüz, yalnız ve korumasız olduğumuzu şaşarak görürüz. Batıdan doğuya anakaraların büyük faydalarının üzerinde yaşayıp "yer depreminesine" bu kadar ümitsiz olmaz olunabilir mi?

(Devamı 2. sayfada)

İletişim sayfalarında bu hafta

• 3. kuşak mobil sistemler için standart yolda (Sayfa 21)

• AkatIL- "TurkSat 2A durmadı" (Sayfa 22)

• GlobalOne'dan Teknoloji Günü (Sayfa 23)

• Cep telefonu

pazarında iki ayrı standart (Sayfa 23)

GartnerGroup analizleri BT/haber'de

Bilgi ve iletişim teknolojisi konusunda araştıran raporları yayınlayan, analizler ve endüstriyel trendler, vizyon ve öngörülerde bulunarak enerji sektörüne up artık 'Analiz' sayfalarında BT/haber okurları ile buluşuyor. GartnerGroup'un 50 yıllık analist grubunun deneyim, birikim ve endüstriyel bakışının yansıtacağı, ayrıca pazar ortamında sayısal bilgilerin verileceği bu sayfa Türk BT ve iletişim kamuoyuna bir ışık tutacak, şirketlere stratejiye yönelik projeksiyon yapma ve önlemler almaları için önemli katkıda bulunacak. (Sayfa 24)

TURKCELL

1 SORU 1 CEVAP

Fatura bilgileri mi öğrenmek istiyorsunuz?

Fatura bilgileri 7/24 Turkcell Müşteri Hizmetleri'nden, Turkcell İnteraktif Çağrı Merkezi'nden, Turkcell İnteraktif İnternet Sitesi, İş Bankası, VakıfBank ve VakıfBankası'nın bu hizmetleri için öğrenebilirsiniz.

Hizmetleri Sorular: 0800 211 63 00 (ücretsiz) / (212) 313 00 00 (pbx) www.turkcell.com.tr

Bu USB kimsenin eline geçmesin!

Murat Göçe

Yıllardır bir ürün hayalim vardı. Bir USB olsun, bilgisayara takınca antivirüs taraması yapsın ve aynı zamanda o USB takılı olmadan da veriler kullanılmasın. Geçenlerde elime bir ürün geldi, hayalimin yarısı gerçek oldu. Bu yarısı antivirüs olmaması anlamında yoksa ürünün diğer yarısı muhteşem. Herkesin bilgileri önemli ve özeldir, başkalarının eline geçmesini istemez. Küçük bir USB ile bunu gerçekleştirmenin kolay yolunu öğrenmiş oldum. Ctech firmasından dostlarım bana denemek üzere KRYPTOS ismindeki bu ürünü gönderdiler. Kutu mütevazı ve gereğinden biraz az iddialı ama uluslararası pazarlara açılmaya hazır şekilde İngilizce hazırlanmış. Bana gelen ürünün içinden kullanım kılavuzu çıkmadı ama belki bana özeldir. Eğer bu ürün profesyonellerin yanında bireylerin kullanımını da amaçlıyorsa mutlaka olmalı. Ya da kurulum ve kullanımla ilgili link verilebilir, ben göremedim. Şükür ki Ctech firmasından dostlarım her danıştığım da hızlı ve detaylı şekilde yardımcı oldular sağ olsunlar. Ürün kurulumu aslında çok kolay ama yapabildiklerini keşfetmek gerekiyor, keşfettikçe de insan ürünü daha çok

seviyor, neden bugüne kadar olmadı ki diyecek hale getiriyor. Bir kere bu USB cihazı bilgisayara takmadığınız sürece dosyaların okunması mümkün değil. Siz de okuyamazsınız hatta Ctech'teki uzmanlar da. Çünkü üretilen şifre çözülemez durumda, işte bu nedenle ilk kurulumda size ileride çıkabilecek şifre vs problemlerini çözebilecek tek bir dosya veriyor ürün ve diyor ki "Bu dosyayı asla kaybetme, sonra ben bile yardımcı olamam" İleride şifreyi unutmanız durumunda bu dosya ile şifreyi değiştirme imkanınız oluyor ama dosya da yoksa geçmiş olsun. Dosyalarınız Dropbox, Onedrive gibi bulut uygulamaları üzerinde de olabilir, dosya tipi de bağımsız, bunları da şifrelemeyi sağlıyor ürün. Üstelik şifre ürün üzerinden üretiliyor, başka bir ortamda değil. Bir de AES ve RSA şifreleme algoritmalarını aynı anda kullanıyor. Peki epostaları da koruyor mu? Evet. Yolladığınız postayı şifreliyor, karşı tarafta şifre yoksa kimse okuyamaz. Karşıda aynı üründen varsa mükemmel ve çok güvenli bir iletişim de sağlanmış oluyor. Bluetooth özelliği de çok şaşırtıcı. Bu sayede iOS, Android tabanlı cihazlarda kullanıp bulutta tüm dosyalarınızı şifreli olarak saklayabiliyor. Son olarak KVKK gereksinimlerini de yerine getiriyor. Özetle bilgiler hep güvende, yeter ki USB kimsenin eline geçmesin. Diyelim geçti, şifreyi bilmesin.

FOTOLU DİZELER

İpek
AKDOĞAN

Florya İstanbul

Kaç kere geleceksin bu dünyaya, söyle bana?
Bu sefer olmadı, yanıldın mı?
Kaç hakkın olacak? Kaç şans verilecek?
Hiç değil mi?
Bir kullanımlık hayat, bir.
Ya kalkar kendine gelirsin,
Ya hibe edersin hayatını.
Olur olmaz şeylere üzülüp, takılır kalırsın elalem prangasına. Dili dikenler kol geziyor ortalıkta, senin nazlı canın kimin umurunda?
Kalk, ikinci kez söylemem. Tutmam yüreğini.
Kalk, hazırlan. Takvim yapraklarına bakma.
Nerde bıraktıysan hayallerini yarım heveslerini
Pes etti diyenlere inat tut yakasından.
Çekilme kenara, daha gün görmemiş güzel gönlünde el değmemiş ümitlerin var senin.
Kalk dedim... Hadi nazlı canım, kalk.
Beni kırma.
Birazcık hatırım varsa...
Gülten Alp

Özgür Güleryüz, STM'ye genel müdür olarak atandı

STM Genel Müdürü Murat İkinci'nin Roketsan'a genel müdür olarak atanmasının ardından STM'nin yeni genel müdürü Özgür Güleryüz olarak açıklandı. Bilkent Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olan Güleryüz, aynı bölüme Araştırma Görevlisi olarak çalıştı. 1998 yılında yüksek lisans derecesini alan Güleryüz, 2012

Yılında ise Bilkent Üniversitesi İşletme Fakültesi tarafından yürütülen Executive MBA programını tamamladı. Finlandiya'da Nokia Mobile Phones firmasının Ar-Ge bölümünde iş hayatına başlayan Güleryüz, Türkiye'ye döndükten sonra kariyerine ASELSAN'da haberleşme teknolojileri, bilgi güvenliği ve siber güvenlik alanlarında görev alarak devam etti. 2007 yılında STM'ye geçiş yapan Güleryüz, kurum içinde farklı projelerde çalıştı. Güleryüz, son olarak STM'nin askeri denizcilik projelerinin de yer aldığı mühendislik ve danışmanlık faaliyetlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı görevindeydi.

SES yönetiminde değişimler

SES, kıdemli liderlik ekibindeki değişiklikleri duyurdu. Buna göre, SES Video İcra Kurulu Başkanı (CEO) Ferdinand Kayser, görüntü hizmetlerinde lider olan şirkette geçirdiği 20 yılın ardından, 2020'nin sonunda emekli olmaya karar verdi. Kayser'in tüm yetki ve sorumlulukları, gelecek altı ayda gerçekleşecek düzenli bir geçişle, 1 Temmuz 2020'den itibaren SES Video işinin sorumluluğunu üstlenecek olan SES CEO'su Steve Collar tarafından yürütülmeye başlanacak. Görev ve yetki aktarımı sürecinde gerekli desteği sağlayacak olan Kayser, SES'in Lüksemburg'daki hükümet ve kurumlar arasındaki faaliyetlerini derinleştirmede rol üstlenecek, hem SES Astra hem GovSat kurullarının Yönetim Kurulu Başkanı görevlerini sürdürmeye devam edecek. Bunların yanında, SES'in Hukuk Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı Thai Rubin, SES hukuk ekibini 13 yıl boyunca yönettikten sonra, kişisel nedenlerden dolayı mevcut görevinden geri adım atmaya karar veren John Purvis'in yerine geçecek ve 1 Temmuz 2020 itibarıyla Baş Hukuk Yetkilisi olacak. John Purvis'in yarı zamanlı olarak SES'in hukuk ekibinin üyesi olmaya devam edeceği ve Thai Rubin'e rapor vereceği de belirtildi. New Skies Satellites uydusu şirketinin satın alınmasını takiben SES ekibine katılan Rubin, hem SES New Skies hem SES World Skies iştiraklerinde yönetim görevlerinde bulundu. Rubin 2011 yılında, O3b Networks'e Genel Danışman olarak katıldı.

Paynet'te CMO Serra Yılmaz oldu

Merkez Bankası lisanslı bir finansal teknoloji şirketi olan Paynet Ödeme Hizmetleri'nde Pazarlamadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı'na (CMO) Serra Yılmaz getirildi. Serra Yılmaz, Paynet'in uçtan-uca nakit akışı çözümlerinin geliştirilmesinin yanı sıra, bankacılık ilişkileri, markanın tüm pazarlama ve iletişim faaliyetleri, iş ortaklıklarının yönetimi ve ürün yönetimi alanlarından sorumlu

olacak. İstanbul Teknik Üniversitesi Matematik Mühendisliği ve Işık Üniversitesi Yüksek Lisans Yönetim Bilişim Sistemleri bölümü mezunu olan Serra Yılmaz, Xerox Türkiye ve Samsung Electronics Türkiye'nin de içinde bulunduğu birçok yerli ve uluslararası şirkette satış ve pazarlama alanlarında üst düzey yönetici olarak görev aldı. Yılmaz, bundan önce BNK Grup'ta Genel Müdür olarak görev yapıyordu.

GroupM Türkiye yönetiminde görevlendirme

Dünyanın önde gelen medya yatırım yönetimi grubu GroupM'in Türkiye yönetim organizasyonunda Ibrahim Öztürkcan, Dijital Performans ve E-Ticaretten Sorumlu İcra Kurulu Üyeliği'ne getirildi. Öztürkcan, GroupM'de Performans, Growth (Büyüme), Partnership (İş Ortaklığı) ve E-ticaret inisiyatiflerine liderlik edecek. 1 Haziran 2020 itibarıyla GroupM

yönetiminde yeni görevine başlayan Ibrahim Öztürkcan, iş hayatına 2000'de Ankara'da yazılım geliştirici olarak başladı. Öztürkcan, WebTrends Analytics ve Hürriyet'te çalıştıktan sonra, 7 yıldır Hepsiburada'da Performans Pazarlama Direktörü olarak web analiz, marka işbirlikleri ve performans pazarlaması sorumluluklarını üstlenmişti. İş hayatıyla paralel olarak öğrenim hayatını da sürdüren Öztürkcan, Matematik Mühendisliği ve Matematik-Bilgisayar'da çift anadal, Fizik yandal ve Matematiksel Fizik yüksek lisansının ardından analitik ve denklemler alanında doktora eğitimini tamamladı.

Eğitimde yepyeni modeller

Dijital eğitim sektörü ajanslarından Digitallica, vaka tabanlı "Gelişim İçin Geri Bildirim E-egitimi"yle kurumlara yaşayarak öğrenme metodunu benimsetmeyi hedefliyor. Digitallica ekibi tarafından hazırlanan ve animasyonlardan oluşan eğitim 45 dakika sürüyor. Sahne sahne vakalardan oluşan eğitim, kişinin aldığı kararlarla nasıl ilerleyeceğini ya da neden ilerleyemediğini gösteriyor. Vakalar sayesinde atılan her adımın olumlu ve olumsuz sonuçları anında yaşanarak öğreniliyor. Eğitim, kurum içinde geri bildirim doğru ve etkin verilebilmesini sağlamak için pratik

yaklaşımlarla rahatça uygulanacak etkileşimli vaka çözümleri de sunuyor. Eğitim kapsamında "360 derece geri bildirim öneminden, geri bildirim alabilmeye, geri bildirim eğlenceli hale getirmekten, proaktif bir yaklaşım olarak ileri beslemeye kadar pek çok konuda bilgi sahibi olunuyor. Digitallica kurucusu Emre Güleçoğlu, "Geri bildirim ve ileri beslemeler sayesinde gittikçe daha verimli çalışma ortamı kazandığımızı düşünüyoruz. Vaka tabanlı eğitimlerin daha akılda kalıcı ve deneyim sağlayan niteliğine güvenerek pek çok içeriğimizi vaka tabanlı olarak geliştirmeyi hedefliyoruz" dedi.

Dr. Canko, KOBIL'in Uluslararası Danışma Kurulu'nda

Almanya ve Türkiye'deki merkezlerinden tüm dünyaya güvenli teknoloji çözümleri hizmeti sunan KOBIL Grup, uzun yıllar Türkiye'de finansal teknoloji sektörünün gelişimine büyük katkı sağlayan Dr. Canko'yu uluslararası danışma kurulu üyesi olarak atadı. Canko, KOBIL'in global büyüme stratejilerine katkı sağlamaktan

sorumlu olacak. Kariyerine 1990 yılında başlayan Dr. Soner Canko, Procter & Gamble, Citibank, HP, ve First Data gibi çeşitli uluslararası şirketlerde yöneticilik görevlerinde bulundu. 2010 yılında Ziraat Bankası'nda Genel Müdür Yardımcılığı görevini üstlenen Canko, 2011'de Bankalararası Kart Merkezi'nde (BKM) Genel Müdürlük görevine başladı. Canko, BKM'deki görevi kapsamında Türkiye'nin ilk dijital cüzdanı BKM Express ve Türkiye'nin Ödeme Yöntemi TROY markalarını hayata geçmesini sağladı. Dr. Soner Canko, FinTech İstanbul Kurucu Üyeliği ile Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerinin yanı sıra Türkiye'de blok zinciri (blockchain) ekosistemini oluşturmak için çalışan ve kâr amacı gütmeyen Blockchain Türkiye Platformu'nun da eş başkanlığını yürütüyor.

Yapay zekada yeniliklere destek!

İş Bankası ve Koç Üniversitesi işbirliğiyle yapay zekâ alanında ileri düzeyde çalışmalar gerçekleştirmek, bu alanda bilimsel ve akademik faaliyetlere katkıda bulunmak amacıyla kurulan Koç Üniversitesi İş Bankası Yapay Zekâ Araştırma Merkezi (KUIS AI Lab), teorik ve uygulamalı yapay zekâ ve yapay öğrenme konularında araştırma yapmak üzere yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin başvurularını kabul etmeye başladı. Eğitimin ardından KUIS AI Lab'dan mezun olan adaylar, yapay zekâ uygulamalarına hızlı bir şekilde katkı sağlayabilecek. Merkeze, Bilgisayar Bilimi, Hesaplama Bilimleri, Bilgisayar Mühendisliği Elektrik ve Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Makine Mühendisliği, Kontrol Mühendisliği, Kimya ve Biyoloji Mühendisliği, Matematik, İstatistik, Bilişim, Hesaplama Fizik bölümlerinden lisans veya yüksek lisans dereceleri olan adaylar başvuru yapabilecek. Kuvvetli lineer cebir, çok değişkenli analiz, olasılık / istatistik altyapısı, güçlü programlama becerileri, iyi GRE kantitatif skoru olan, iyi derecede İngilizce bilen, güçlü görüşme ve yazılı sınav performansı konusunda nitelikli adaylar öncelikli olarak değerlendirmeye alınacak. Başvuru süreci ilgili tüm ayrıntılara <https://gsse.ku.edu.tr/basvuru/basvuru-kosullari/> adresinden erişilebilir. Merkezde hâlihazırda mühendislik, temel bilimler, tıp, ekonomi, işletme ve sosyal bilimler dallarında çalışan 30'dan fazla öğretim üyesi bulunuyor.

Etkinlikleriniz ile ilgili bilgileri bthabersirketleri.com/EtkinlikDuyuru adresine girebilirsiniz.

Etkinlik duyurularındaki etkin güç

BThaber

ETKİNLİK TAKVİM!

ETKİNLİKLER DİJİTAL

1 Temmuz 2020

Dijital Arena - Tarımda İleri Teknolojiler 2020
Dijital Etkinlik
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

9 Temmuz 2020

Veri Güvenliği ve Veri Yedekleme 2020
Dijital Etkinlik
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

14 Temmuz 2020

Uçtan Uca Nesnelerin İnterneti
Dijital Etkinlik
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

16 Temmuz 2020

Yerli ve Milli Üretilen Teknolojiler 2020
Dijital Etkinlik
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

23 Temmuz 2020

Finans Sektöründe Yapay Zeka ve Analitik Uygulamalar 2020
Dijital Etkinlik
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

28 Temmuz 2020

Dijital İK 2020
Dijital Etkinlik
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

30 Temmuz 2020

Akıllı Ağlar ve Veri Merkezleri 2020
Dijital Etkinlik
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

26 Ağustos 2020

Bilişim 500 Ödül Töreni 2020
Dijital Etkinlik
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

ETKİNLİKLER YURTİÇİ

8 Eylül 2020

BTvizyon Denizli 2020
Denizli
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

10 Eylül 2020

BTvizyon İzmir 2020
İzmir
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

22 Eylül 2020

BTvizyon Eskişehir 2020
Eskişehir
AYRINTILI BİLGİ:
www.bilisimzirvesi.com.tr

Merhabalar,

Koronavirüs gölgesine hayata devam eder, yeni normalimize alışırken, bu durum çevresel gündemi yok saydığımız anlamına gelmesin kesinlikle. Yönetim danışmanlığı firması McKinsey & Company, iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerini engellemek üzere sıcaklık artışının 1,5°C sınırında tutulması ihtiyacına yönelik yeni bir araştırma çalışması hazırlamış. Veri ve analizlere dayalı bu rehber, gelecek 10 yılda gıda ve orman alanları, elektrifikasyon, endüstriyel adaptasyon, temiz enerji ve karbon pazarı olmak üzere beş temel alanda emisyonların azaltılması için gerekli eylemleri ortaya koyuyor. McKinsey uzmanları, COVID-19 küresel salgın döneminin iklim değişimine karşı aksiyona geçmenin önemini de ortaya koyduğunu belirtiyor. Koronavirüs döneminin iklim değişimi için harekete geçmeyi kolaylaştıracak deneyime erişilmesine olanak sunduğunu dile getiren McKinsey & Company Türkiye Ülke Direktörü Can Kendi, "Bugün çalışma, öğrenme, beslenme gibi yeni yaşamsal alışkanlıklar kazandığımız bir dönemdeyiz. Bu dönemi küresel iklim değişimini durdurmak ve çok daha büyük krizleri engellemek için değerlendirmemiz gerektiğine inanıyoruz" demiş, ki sonuna kadar haklı. Dünya Rüzgar Günü'nü kutlayan Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Genel Müdürü İbrahim Öztop da sürdürülebilir kalkınma amacıyla destekledikleri, yeşil enerji için önemli bir kaynak

olan rüzgar santrallerinin portföylerindeki payının giderek arttığını belirtmiş. Öyle ki, Türkiye'de halihazırda faaliyette olan rüzgar enerji santrali (RES) kurulu gücünün yaklaşık yüzde 13'ünün kredilerinin Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası tarafından tahsis edildiğine dikkat çeken Öztop, "Bankamızın kredi portföyünün yüzde 54'ünü yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği projeleri oluşturuyor. Burada yeşil enerji için güçlü bir kaynak olan rüzgar enerjisi santrallerinin payı ise yüzde 27. Giderek gelişen bu alanın gelecek yıllarda daha da güçleneceğini tahmin ediyoruz" demiş. Bir süre önce İstanbul'da online yemek siparişi hizmetine de başlayan mekan keşif platformu Zomato, korana virüs nedeni ile işini kaybetmiş yeme-içme sektörü çalışanlarına destek için başlattığı Zomato Gold Yardım Eli kampanyası kapsamında Ahbap derneği ile işbirliği yapacakmış. Gold partner restoranlarında indirimli yiyecek ve içecek alma imkanı sunan yeme-içme üyelik sistemi Zomato Gold'un 20 Nisan - 15 Mayıs tarihleri arasındaki satışından ve üyelik yenilemelerinden elde ettiği gelirin tamamı, Ahbap Derneği'nin yardımlarıyla, korana virüsün neden olduğu kısıtlamalardan ötürü işini kaybetmiş, ihtiyaç sahibi restoran çalışanlarına bağışlanacak. Alışverişte kripto para küresel bazda adım adım geliyor,

Çevresel destekler büyüyor

malum. Bitay Teknoloji'nin hayata geçirdiği yeni nesil ödeme sistemi BitayPay, alışverişlerde kredi kartı ya da banka kartı kullanmaksızın dijital cüzdanlarda bulunan kripto paralarla ödeme yapma imkanı sunacaktı. BitayPay teknolojisi, hızlı ödeme imkanının yanı sıra geliştirilen yazılım sayesinde, kripto paraların fiyat değişkenliğini sabitleyerek hem hizmet vereni hem de alıcısını kur farklılığından koruyor. Yaratıcılık ve büyüme hedefleyenlere yönelik olarak Alternatif Bank da sağladığı kredilerle başta dış ticaretin finansmanı olmak üzere reel ekonomiye verdiği desteği artırıyor. Yurtdışı fonlama programı kapsamında IFC'den sağladığı 100 milyon dolarlık kaynağı, başta ihracatçı firmalar veya yönetiminde kadınların söz sahibi olduğu şirketlere "Yöneten Kadına Güç Katan Paket" ile sunuyor Alternatif Bank. Bu paketle hedef; işini büyütmeyi hedefleyen kadın girişimcileri ve yöneten kadınları desteklemek. Korona virüs süreci, dönüşüm ve destek hızı sağlayan şirketlerle yeni başarıları da beraberinde getiriyor. Bunun bir örneği olarak, Türk Standartları Enstitüsü Uzmanları tarafından detaylı denetimlerden geçirilen Arçelik'in tüm işletmeleri "TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi" aldı. Üretim alanları, personel servislerinin kontrolü,

pandemiye yönelik eğitimler, atık yönetimi, ofislerin uygunluğu, personel soyunma odalarının sterilizasyonu, kreşler, temizlik teçhizatları, yemekhaneler, hizmet tedarikçilerinin kontrolleri gibi birçok farklı konuda TSE denetçilerinin detaylı kontrolünden geçen Arçelik işletme kampüsleri, "TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi" almaya hak kazandı. Günümüzün ihtiyaçlarına ve yeni alışkanlıklarına göre iF DESIGN (International Forum Design GmbH) dünyaca ünlü dijital şirketler ve kurumlarla birlikte yarışma başvuru sürecini dijital aşamalar ile geliştirilmiş. www.ifworlddesignguide.com adresinden online başvuru yapmak, detaylar için <https://ifworlddesignguide.com/awards/participate/if-design-award-2021> sitesine bakmak gerek. Bu hafta üç kitabım var. Oyun dünyasının eğitim ve öğrenmeye etkisi Ercan Altuğ Yılmaz imzalı "Oyunların Gücü Adına" kitabında, var olan eğitim metodolojilerinde eğitimciler ve öğretmenlerin oyunlaştırmayı nasıl kullanabileceğine odaklanılıyor. Epsilon Yayınevi'nden çıkan bu kitabı okumak aslında herkes için gerekli bence. İkinci ve üçüncü kitabım NotaBene Yayınları'ndan çıkan Frederick C. Crews'un kaleme aldığı "E.M. Forster' da Hümanizmin Tehlikeleri" ve Darcy O'Brien'in yazdığı "James Joyce'un Vicdanı" kitapları. Evden çalışma sürecimiz devam ediyor madem, okumaya ve okutmaya devam.

Haftaya görüşmek üzere,

BThaber

YIL 25
SAYI 1267
29 HAZİRAN - 12 TEMMUZ 2020

www.bthaber.com

www.linkedin.com/groups/BThaber

twitter.com/bthaber

www.facebook.com/BThaber

Abone ve Dağıtım
btbone@bthaber.com.tr

Bültenlerinizi
bulten@bthaber.com.tr
adresine gönderebilirsiniz

Bilişim Zirvesi Etkinlik Organizasyon Ltd. Şti. adına Sahibi ve Sorumlu Yazışmaları Müdürü
Neslihan Aksun
neslihana@bthaber.com.tr

BThaber Grubu
Yayın Koordinatörü
Ayhan Sevgi
ayhans@bthaber.com.tr

Ankara Temsilcisi
Sedef Özkan
sedefo@bthaber.com.tr

Editor
Handan Aybars
handana@bthaber.com.tr

Online Editor
Atıl Aşkalı
atilaya@bthaber.com.tr

Görsel Yönetmen
Sena Çakıroğlu
senac@bthaber.com.tr

BThaber Genel Müdürü
Özlem Unan

İş Geliştirme ve Satış Müdürü
Abdurrahman Koyuncu

Reklam Satış Yönetmenleri
Kutay Göçe

Reklam Rezervasyon Sorumlusu
Suzan Bilken

Yönetim Yeri:
Bilişim Zirvesi Etkinlik Organizasyon Limited Şirketi
Örnek Mah. Şehit Cahar Dudayev Cad. Örnek İş Merkezi
No:14 Kat:5 34704 Ataşehir İSTANBUL
Telefon: (0216) 888 0 596

ISSN 1300-6495

Türkiye'nin en köklü bilişim teknolojileri yayını olan BThaber, 1995 yılından bu yana bilişim ve teknoloji dünyasındaki en son haberleri, yenilikleri ve bilgileri okuyucularına kesintisiz bir şekilde sunmaya devam ediyor. Her hafta yüzde 35'i BT, yüzde 65'i ise finans, otomotiv ve sağlık gibi farklı sektörlerde yer alan şirketlerin ve kamu kurumlarının yöneticilerinden oluşan 7500'ün üzerinde kişiye ulaşmakta ve online platformlar üzerinden her hafta on binlerce kişiye erişim sağlamaktadır.

Revolution in the legal processes with e-Trial

The test of the e-Trial system, which enables lawyers to attend the trials in different cities through the 'UYAP Lawyer Portal', was carried out successfully on June 15 at the Sincan West Courthouse with the participation of Minister of Justice Abdulhamit Gül.

Minister of Justice Abdulhamit Gül, who made a statement after the test, emphasized that e-Trial has become a part of the legal proceedings. Our lawyer friends and colleagues will be able to present at the trial from wherever they are. The test was successful. There will be no longer a need for commuting 500-600 kilometers for a trial that takes a few minutes." Gül said: "Today, we are here with an important development within the framework of the will of reform. With the e-Trial, we connected to our Afyon, Edirne and Çorum Bar Associations. We heard the very nice voices of our bar associates as if they were here. They attend the trial and voice their statements, and within

this framework, an important revolution and reform will be realized in terms of procedural economy. The test's success is exciting for us."

e-Trial will be integrated with CELSE(trial) program

Noting that the e-Trial application is an alternative, Minister Gül stated that lawyers can benefit from the application if they request it. Gül stated that: "In our law, this is possible with the agreement of the parties, however there was no technical infrastructure. There is today. Thus, it will be ensured that our lawyer friends attend the trial in this sense. When the lawyer enters the UYAP portal and lists all of his trials, he will make a request to any court trial he wants to attend by e-trial and forward that request to the court. When the court approves the request by accepting the request, the lawyer colleague will have the opportunity to attend the trial wherever he is. It will be a very important revolution in order to speed up the trials and to

result in a fairer and reasonable time. We will be able to monitor the trial and integrate it with the CELSE program. They will be able to enter the system by verifying their identity with their mobile phones and continue their services for our citizens by working from their location. We started an application where our judges, prosecutors and lawyers as well as our citizens will be satisfied and trust in the judiciary system will increase. With integration into CELSE program; we will expand the practice in criminal cases. We will implement this pilot practice in certain courthouses and by expanding its scope. At the same time, our lawyers will be able to look at the file on the screen, make a statement in this sense, make a petition and see the written statement of the judge."

In the test session of the e-Trial system; Afyonkarahisar, Çorum and Edirne Bar Association Presidents were included in the system visually through UYAP.

What is included in the e-Trial?

With the new system, lawyers will be able to submit their request by looking up their trials from the UYAP Lawyer Portal, by writing their reason up to 24 hours before the relevant trial. If the judge accepts the request through the system, the lawyer will be able to connect to the Trial via video conference. The e-Trial will begin when the court activates the system. In the system whose software is made by the engineers of the Ministry of Justice, lawyers will be able to participate in the e-Trial after authenticating with the electronic signature method. The trial will start after the information and photo of the lawyers are confirmed by the court over the UYAP system. Security measures such as face scanning and fingerprints are planned to be added to the system in the future stages. Studies on the participation of experts are continuing. In addition, the e-Trial system will work in full compliance with the CELSE application.

IT sector should also be included in the Economic Stability Shield Package

Representatives of the political parties and IT sector met at the 'TBD IT Field: Public and Private Sector Meeting In the New Normal'. Political party representatives underlined the importance of the IT sector in Turkey and emphasized these topics: "IT sector needs to be re-described and positioned. IT is a basic and a strategic sector and supra-political. We have to capture the Industry 4.0 and Society 5.0 processes. Either we do this or we disappear; we have to cooperate."

"TBD IT Field" was organized in order to form the common mind regarding action plans, current situation analysis,

threats, opportunities and solution suggestions that are significant in order to improve the competitiveness of the IT sector, as well as improving the IT sector employee personal rights, who are the invisible heroes in the fight with Covid-19 in Turkey. 'TBD IT Field' event moderated by TBD President Rahmi Aktepe hosted Dr. Osman Coşkun from AKP, Onursal Adıgüzel from CHP, Prof. Mevlüt Karakaya from MHP and Yiğit Karakiş from İYİ Party as speakers and Abdullah Raşit Gülhan, Akın Sertcan, H. Vedat Uslu, Mehmet Yılmaz and Tolga Bizel representing the IT sector. Speakers representing the sector talked about the problems of the

IT sector during and before the Covid-19 outbreak; 'Investment and Income', 'Qualified Human Resources and Employment', 'Support and Exemptions' and 'Regulation' in the framework of the public, software, hardware, cyber security and telecom main topics. Political party representatives emphasized that the importance of IT was once again seen during the Covid-19 pandemic and noted the following points: "The driving force of digital transformation is the IT sector, but IT spending in our country is well below the world average. Fiber infrastructure needs to be developed rapidly in order to meet superstructure

needs. The IT sector should also be included in the scope of the economic stability shield. The problems of public IT experts who cannot get 3600 additional indicators should be resolved immediately. Establishing ethical rules is very important. 'Digital transformation of SMEs' should take place among the mega projects of Turkey. With the collaboration of universities, industry and government; politicians also should contribute to the creation and implementation of realistic and innovative strategies and policies aimed at solving these problems, which are voiced by the sector under the leadership of TBD."

Innovation received its awards

The 18th of TESID Innovation and Creativity Awards, organized to encourage innovation in the electronics industry, was held this year. A total of eight technology companies received awards, three in each of the large company and SME categories, one in the TESID 30th Year Special Award and one in the Special Jury Award. In the panel held within the scope of the ceremony, the domestic electronics industry was handled towards smart life. Making the opening speech, TESID President C. Müjdat Altay said that: "If we combine the support and R&D provided in our country with a

strategic plan and appropriate ecosystem, innovation can be accelerated. In this process, along with the importance of the electronics industry, how much importance should be attached to the development of the domestic electronics industry of all countries came to the fore. Therefore, Turkey now have to give more importance to the electronics industry than ever." Prior to the ceremony, the panel titled "Local Electronics Industry Towards Smart Life" was organized with the moderation of Hakan Güldağ, Dünya Newspaper Chairman of the Board. TESID President and Netaş CEO C. Müjdat Altay,

TESID Board Member and Entes Chairman Faik Erem, TESID Board Member and Havelsan General Manager Ahmet Hamdi Atalay, TESID Board Member and Karel CTO Yaman Tunaoğlu attended to the panel. Eight technology companies received awards from the large company, SME, TESID 30th Year Special Award and Jury Special Award categories with their creative ideas. In the large company section, Karel received an award in the Innovative Product category for continuous monitoring and analysis of the effects of the drugs used by MS and Parkinson patients, while Luna in the Commercialization

of Innovation category with digital water meter and Havelsan won the award in the Product Development Process with Mars. In the SME section, Kron won an award in the Innovative Product category with Single Monitor, Letta Serciar in the Creative Idea category and Asis received an award in the Product Development Process category with the Self-Service Kiosk. Takosan received the TESID 30th Anniversary Award with its innovative dashboard design for heavy commercial vehicles and the Jury Special Award went to NanoMagnetic Scientific Devices with ezAFM + compact atomic force microscope.

HR processes are in practice in retail!

In the scope of cooperation with artificial intelligence-enabled mobile applications developing IoTech IT, Turkey Retailers Federation (TPF) developed the TÜBITAK supported application TPF Digital HR. With this application, which is integrated with SGK, İŞKUR and GLB, it is ensured that TPF member employees conduct, control and monitor the processes after SSI Premium Incentives and İŞKUR On-the-Job Training (IEB) application through individual robotic processes accurately and completely.

TPF continues to contribute to the country's employment while benefiting its members with a significant incentive. TPF Digital HR application, which makes thousands of business owners within the scope of incentives, determines the people who will benefit from incentives with its artificial intelligence infrastructure and gives employers the opportunity to recruit. With the application, all local markets that provide service under TPF can now send their declarations to SGK and GLB. This application has features such as instant and

detailed online tracking on the basis of IEB (On-the-Job Training Program) trainee, candidate selection, personnel branch planning, incentive costs due to dismissal or dismissal scenarios and incentive losses due to unplanned averages, to reduce the error margin and to facilitate the decision process. The application, which provides convenience in all transactions related to SGK, calculates premium incentives through artificial intelligence via the system. Since all the data of the candidates and current employees

are turned into an automatic data bank, there is no need to fill in the registration card or enter data. Saving time is very useful when recruiting and exiting job reports are prepared and sent over the system. In addition, this program, where SSI health payments and reports can be tracked online, provides convenience in following up the disabled report. Within the scope of KVKK, data security is ensured and data is not shared with anyone and a decision support system is provided for HR department and management to make employment decisions.

A Turkish name in the Esports commission

Continuing its activities with the aim of contributing to the development of e-sports, the International Esports Federation (IESF) established the "Education and Youth Commission". The name to lead the commission has been Serhat Bekdemir, who has been in the field of esports for many years. IESF President Vlad Marinescu said: "It will assume the role of working closely with educational institutions in order to create a global impact on esports education and inter-

school esports encounters." Serhat Bekdemir expressed that: "To educate young people, families and institutions about esports and create opportunities for this, we will bring schools together under our roof." IESF Esports Education and Youth Commission will work to unify and support the university ecosystem and raise the esports standard through member states. Esports Education and Youth Leadership Commission will consist of three boards:

Academics, Managers and Students. The Commission will focus on developing curriculum materials and courses that can be used to expand the esports ecosystem and strengthen esports space in educational institutions, as well as to support education and training of young people under shared visions and values. Even though the careers of young people playing in esports with the work of the Education and Youth Commission of the International Esports Federation

ends as players, students will gain new talents and continue to be a part of the esports sector. The careers of young people taking part in esports last on average until the age of 24-25 and this is quite a short period compared to physical sports. At the same time, studies are being carried out in many universities around the world to meet the need to design special education programs for this age range, which also includes the higher education period.

...Ve Artık Büyüklere de Bakıyoruz
Kadın - Doğumdan Kardiyojiye,
Psikiyatriden Çocuk Alerjiye Kadar
Tüm Branşlarıyla Dört Dörtlük Hastane

LÖSEV
KURULUŞUDUR

ÖZEL
LÖSANTE
Çocuk ve Yetişkin Hastanesi

“Sizin Eseriniz, Sizin Hastaneniz...”

www.losante.com.tr • 0312 **666 7 666** • İncek - ÇANKAYA

DİJİTAL YAYIN VE BİLGİLENDİRME EKRANLARI İLE KURUMUNUZU GELECEĞE TAŞIYIN!

Sistem 9'un profesyonel ekran çözümleriyle
kurunuza özel tv kanalına sahip olun, satışlarınızı artırın,
kurumsal iletişiminizi güçlendirin.

**PERAKENDE MAĞAZACILIK, GIDA, BÜYÜK İŞLETMELER, OTELLER,
BANKA ŞUBELERİ VE ÜRETİM TESİSLERİNE ÖZEL ÇÖZÜMLERİMİZ**

KURUMSAL TV | VIDEO WALL | İNTERAKTİF UYGULAMALAR | VİTRİN ÖNÜ DİJİTAL POSTER | DİJİTAL MENU BOARD

LED EKRAN | TOPLANTI ODASI VE OTOMASYON SİSTEMLERİ

Dijital Yayın ve Bilgilendirme Ekranları ile görsellerinizi tek merkezden güncelleyebilir, afiş veya postere dayalı matbaa ile operasyonel maliyetlerinizi ortadan kaldırabilir, satışlarınızı artırabilir ve kurumsal iletişiminizi en üst düzeye taşıyabilirsiniz.

Sistem 9; donanım, yazılım, sistem kurulumu, içerik üretim ve yönetimi, satış sonrası 7/24 teknik servis desteği ile **anahtar teslim çözümlerinin** arkasında, müşterilerinin yanında.